

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ
2021 • 2022

ΜΑΣΚΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΘΟΚ

ΤΕΥΧΟΣ 9
ΜΑΪΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2022

ΜΙΣΟΣ ΑΙΩΝΑΣ ΘΕΑΤΡΟ Ένας κόσμος ολόκληρος

ΕΚΔΟΣΗ
ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
Μαρία Ευσταθίου, Κυριακή Αργυρού, Δημήτρης Πήχας

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ
Κυριακή Αργυρού, Δημήτρης Πήχας

ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΩΝ
Δημήτρης Πήχας

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ
grafish design (Κατερίνα Τσεβά)

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ
Παναγιώτης Μηνά

ΕΚΤΥΠΩΣΗ
Τυπογραφείο Πλέτσας | Κάρδαρη

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2021 • 2022
ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΘΟΚ
ΤΕΥΧΟΣ 9 / ΜΑΪΟΣ - ΙΟΥΝΙΟΣ 2022

ΜΑΣΚΑ

Περιεχόμενα

05 ΟΡΝΤΙΝΟ

07 EDITORIAL

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ

08 *Μακρικωσταίοι και Κοντογιώργηδες*
των Αλέκου Σακελλάριου και Χρήστου Γιαννακόπουλου

10 ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ / Παναγιώτης Λάρκου

13 ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ / Βασίλης Χαλαλάμπους

14 ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ / Άγγελος Χατζημικαήλ

16 *Οιδίπους Τύραννος* του Σοφοκλή

20 ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ / Μαρία Κυριάκου

22 ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ / Θανάσης Γεωργίου

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ

24 *Machinal* της Σόφι Τρένγκουελ

27 ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ / Τζωρτζίνα Τάτσου

29 ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ / Γιώργος Τενέντες

32 **ΘΕΑΤΡΟ ΑΠΟΘΗΚΕΣ**
Δράσεις 2021-2022: «Νέ@ σε έρημο νησί»
Παράσταση θεατρικού εργαστηρίου
«Δημιουργώντας μια παράσταση»

34 **ΝΕΟ ΑΙΜΑ**
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ / Άννη Χούρη

36 **ΠΑΛΙΑ ΦΡΟΥΡΑ**
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ / Εδουάρδος Γεωργίου

39 **ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ**
Κάρολος Κουν

40 **ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ ΘΟΚ**

42 **ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ**

Όρντινο (Μάιος-Ιούλιος)

ΝΕΑ ΣΚΗΝΗ *Machinal*

της Σόφι Τρένγκουελ
Σκηνοθεσία: Αύρα Σιδηροπούλου
8.4.2022 – 3.6.2022
Τετάρτη, Παρασκευή, Σάββατο 20:30

Περιοδεία

Λάρνακα, Δημοτικό Θέατρο Γ. Λυκούργος
25.5.2022, 20:30

Σωτήρα, Δημοτικό Θέατρο
27.5.2022, 20:30

Λεμεσός, Θέατρο Ριάλτο
1.6.2022, 20:30

Πάφος, Μαρκίδειο Θέατρο
3.6.2022, 20:30

Υπερπλισμένες παραστάσεις

Αγγλικά & τουρκικά
13.5.2022 (Λευκωσία), 1.6.2022 (Λεμεσός)
Ελληνικά
6.5.2022 (Λευκωσία)

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ

Μακρυκωσταίοι και Κοντογιώργηδες

των Αλέκου Σακελλάριου και Χρήστου Γιαννακόπουλου
Σκηνοθεσία: Παναγιώτης Λάρκου
2.6.2022 – 2.7.2022
Λευκωσία Αμφιθέατρο Μακαρίου Γ΄
2.6.2022, 3.6.2022, 4.6.2022, 21:00

Περιοδεία

Λάρνακα, Πατίκειο Δημοτικό Αμφιθέατρο Λάρνακας
8.6.2022, 21:00

Ελεύθερη Αμμόχωστος, Δημοτικό Αμφιθέατρο Δερύνειας
10.6.2022, 21:00

Λεμεσός, Δημοτικό Κηποθέατρο «Μάριος Τόκας»
17.6.2022, 18.6.2022, 21:00

Υπερπλισμένες παραστάσεις

Αγγλικά & τουρκικά
4.6.2022 (Λευκωσία), 18.6.2022 (Λεμεσός)
Ελληνικά
3.6.2022 (Λευκωσία)

ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΕΚΤΟΣ ΕΔΡΑΣ

Οιδίπους Τύραννος

του Σοφοκλή
Σκηνοθεσία: Μαρία Κυριάκου
1.7.2022 - 29.7.2022
Λευκωσία, Αμφιθέατρο Μακαρίου ΙΙΙ
1.7.2022, 2.7.2022, 21.7.2022, 22.7.2022, 21:00

Υπερπλισμένες παραστάσεις

Αγγλικά & τουρκικά
2.7.2022 (Λευκωσία)
Ελληνικά
22.7.2022 (Λευκωσία)

ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΠΟΛΕΙΣ

ΦΙΛΟΣΕΝΟΥΜΕΝΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ

Αρίστος, βασισμένο στο μυθιστόρημα του Θωμά Κοροβίνου
Ο γύρος του θανάτου
Σκηνοθεσία: Γιώργος Παπαγεωργίου
7.5.2022, 8.5.2022, 20:30
Θέατρο ΘΟΚ, Αίθουσα Εύης Γαβριλίδης

Θέλω να σου κρατάω το χέρι του Τάσου Ιορδανίδη
Σκηνοθεσία: Θάλεια Ματίκα
11.5.2022, 18:00, 20:30
Θέατρο ΘΟΚ, Αίθουσα Εύης Γαβριλίδης

33οι ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΙ ΣΧΟΛΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΘΕΑΤΡΟΥ 2022

Τελετή Βράβευσης
13.5.2022, 10:00-13:00
Θέατρο ΘΟΚ, Αίθουσα Εύης Γαβριλίδης

PLAY#5 - PLAY again!

Εργαστήριο δημιουργικής γραφής
Εισηγητές: Ειρήνη Μουντράκη, Τάκης Τζαμαργιάς

Διαδικτυακή συνάντηση

Μέρος Α΄: 28.5.2022, 11:00-14:00
Μέρος Β΄: 29.5.2022, 11:00-14:00

Δια ζώσης συνάντηση

ΜΕΡΟΣ Γ΄: 18.6.2022, 10:30-17:00
ΜΕΡΟΣ Δ΄: 19.6.2022, 10:30-17:00
Θέατρο ΘΟΚ, Αίθουσα Εύης Γαβριλίδης

Editorial

Στην «τελική στροφή» αυτής της θεατρικής περιόδου, ο ΘΟΚ μπαίνει δυναμικά με τις δύο καλοκαιρινές του παραγωγές: την εκπαιδευτική –και ιδιαίτερα «διδασκτική»– κωμωδία των Αλέκου Σακελλάριου και Χρήστου Γιαννακόπουλου *Μακρυκωσταίοι και Κοντογιώργηδες* και το αρτιότερο δείγμα τραγωδίας που έχει παραδοθεί στον σύγχρονο κόσμο, τον *Οιδίποδα Τύραννο* του Σοφοκλή.

Στην κωμωδία των Σακελλάριου-Γιαννακόπουλου η περιπέτεια των δύο ανυποψίαστων και αθώων αντιπρώων μπορεί να γίνει αντιληπτή σε πολλαπλά επίπεδα και να γεννήσει, μαζί με το αβίαστο γέλιο, έναν ουσιαστικό προβληματισμό: Από πού πηγάζει το μίσος μεταξύ των ανθρώπων και πόσο αναπόφευκτο είναι να διαιωνίζεται;

Στην τραγωδία του Σοφοκλή προσεγγίζονται τα μεγάλα ερωτήματα του ανθρώπου: η ελευθερία της βούλησης, η αλαζονεία της εξουσίας και η «τύφλωση» που προκαλεί, η πτώση ως αναγκαίος δρόμος για τη συνάντηση με την αλήθεια. Ο Σοφοκλής σπίνει μια ιδιοφυή πλοκή για να οδηγήσει τον θεατή στην ενδοσκόπηση και τη διερώτηση.

Σταθερά προσπλωμένοι στην πίστη ότι το θέατρο, ως –εκτός των άλλων– τόπος συνάντησης ανθρώπων, πρέπει να κοινώνει ιδέες, σκέψεις, ερωτήματα και συναισθήματα, κλείνουμε μια περίοδο που, χωρίς να είναι ολοκληρωτικά απελευθερωμένη από δεσμεύσεις και περιορισμούς, μας επέτρεψε να είμαστε λίγο πιο αισιόδοξοι. Και σχεδιάζουμε την επόμενη, προσδοκώντας να επιστρέψουμε σε μια καθημερινότητα όπου ο πολιτισμός θα ενταχθεί ξανά στη ζωή μας με όλες του τις εκφάνσεις και με μια δυναμική που θα βρει την ανταπόκριση που του αξίζει.

Μας κάνει ακόμα πιο αισιόδοξους το γεγονός ότι μέσα από την πολιτειακή επιλογή της ίδρυσης ενός υφυπουργείου γεννιέται μια μεγάλη ευκαιρία για ουσιαστικές και αποτελεσματικές αποφάσεις ως προς το πολιτιστικό τοπίο της χώρας.

Σάββας Κυριακίδης
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ο Θωμάς πρέπει να εκλείψει.

Μακρυκωσταίοι και Κοντογιώργηδες

των Αλέκου Σακελλάριου και Χρήστου Γιαννακόπουλου

Η κωμωδία *Μακρυκωσταίοι και Κοντογιώργηδες*, του αξεπέραστου συγγραφικού δίδυμου Αλέκου Σακελλάριου και Χρήστου Γιαννακόπουλου, ανοίγει την καλοκαιρινή θεατρική περίοδο και ταξιδεύει σε όλο το νησί, από δήμο σε δήμο και από κοινότητα σε κοινότητα, για να σκορπίσει ευθυμία και να χαρίσει άφθονο γέλιο στους θεατές που θα την παρακολουθήσουν.

Μια παλιά οικογενειακή βεντέτα στοιχειώνει τις ζωές δύο απλών ανθρώπων που δεν γνωρίζονται μεταξύ τους, του Στέλιου Κοντογιώργη και του Θωμά Μακρυκώστα. Το μίσος αναζωπυρώνεται και οι δύο ήρωες δέχονται οικογενειακές πιέσεις για να αναλάβουν το χρέος της αντεκδίκησης. Διασταυρώνονται κατά τύχη σε ένα ξενοδοχείο στην Αθήνα, κι έτσι η αόρατη διαμάχη γίνεται ορατή. Θα καταφέρουν να βγουν αλώβητοι από αυτό το ξέφρενο αλληλοκνηνητό και να γράψουν στο χιόνι την παλιά έχθρα; Ποιος θα παραβγεί τον άλλο σε αυτή τη σπαρταριστή κούρσα;

Η κωμωδία *Μακρυκωσταίοι και Κοντογιώργηδες*, γνώρισε τεράστια καλλιτεχνική και εμπορική επιτυχία χάρη στην κινηματογραφική μεταφορά της, ο απόηχος της οποίας είναι έντονος ακόμα και σήμερα.

Ο σκηνοθέτης Παναγιώτης Λάρκου, χάρη στη γνήσια κωμική του φλέβα και το οξυμμένο καλλιτεχνικό του ένστικτο, καταπιάνεται με μια καλοκουρδισμένη φάρσα γύρω από ένα τραγικό και ολέθριο έθιμο μέσα από τις διακωμωδίες προσώπων, τις ανατροπές και τα σπιρτόζικα αστεία του έργου.

Σκηνοθεσία-Διασκευή
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΡΚΟΥ

Σκηνικά-Κοστούμια
ΕΔΟΥΑΡΔΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Μουσική-Διασκευές
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΠΥΡΟΥ

Χορογραφία-Κίνηση
ΑΝΝΗ ΧΟΥΡΗ

Βοηθός σκηνογράφος-ενδυματολόγος
ΕΛΕΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ

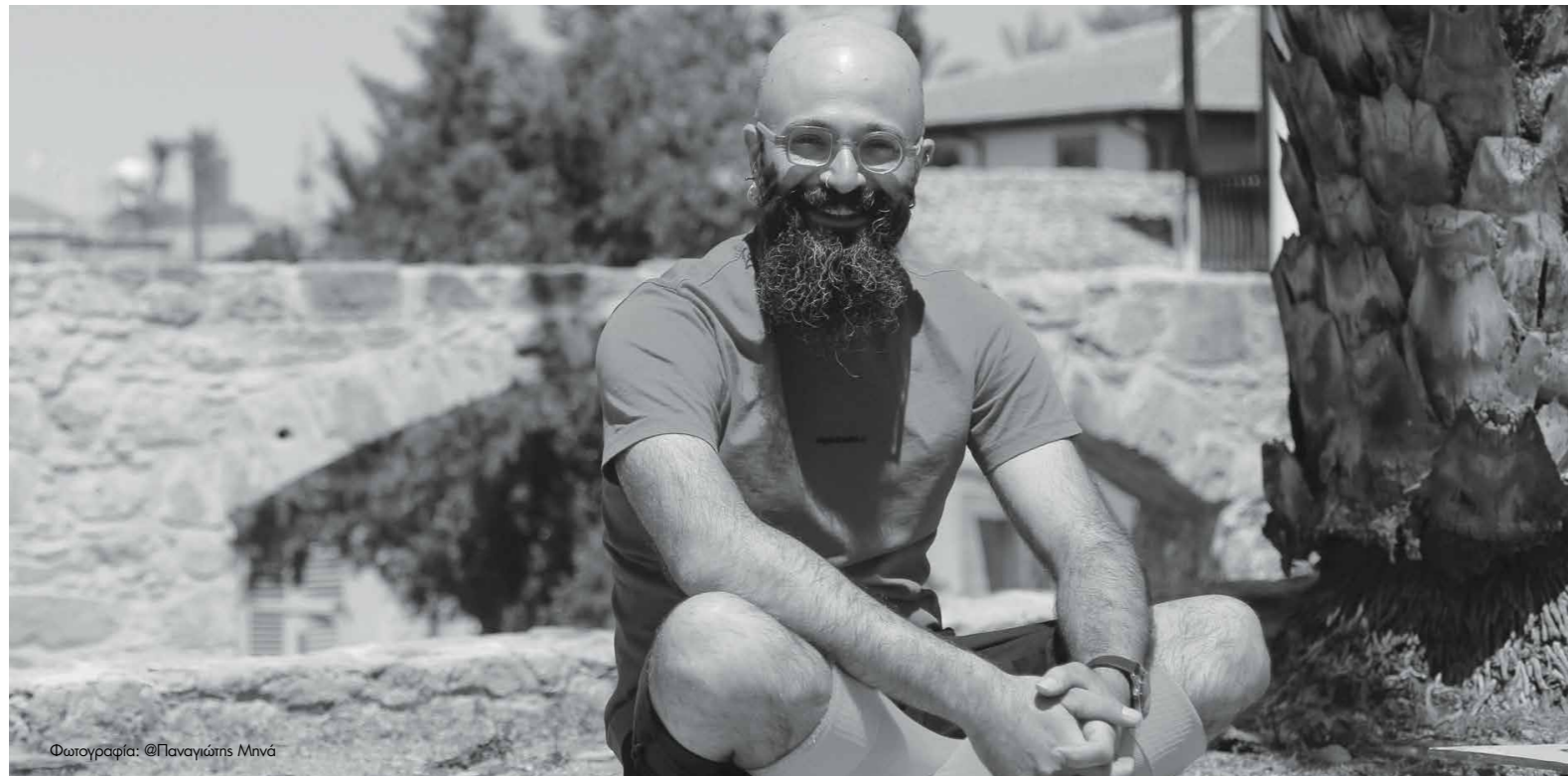
Σχεδιασμός φωτισμών
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΚΟΥΜΑΣ

Παίζουν
ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΓΙΩΡΚΑΤΖΗΣ
ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΖΑΚΑΣ
ΗΛΙΑΝΑ ΚΑΚΚΟΥΡΑ
ΝΑΓΙΑ Τ. ΚΑΡΑΚΩΣΤΑ
ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ
ΟΝΗΣΙΦΟΡΟΣ ΟΝΗΣΙΦΟΡΟΥ
ΒΑΣΙΛΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ
ΑΓΓΕΛΟΣ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΗΛ

Παραστάσεις

Λευκωσία: Αμφιθέατρο Μακαρίου Γ΄
Από 2 Ιουνίου 2022
και σε περιοδεία

Φωτογραφία: @Παναγιώτης Μηνάς

Μακρυκωσταίοι και Κοντογιώργηδες

Συνέντευξη
Παναγιώτης Λάρκου

Η αγάπη και το γέλιο. Αν αγαπήσουμε τον εαυτό μας γι' αυτό που είμαστε, τότε θα καταφέρουμε να φτιάξουμε χώρο και για τους άλλους.

Μακρυκωσταίοι και Κοντογιώργηδες των Αλέκου Σακελλάριου και Χρήστου Γιαννακόπουλου

Αλέκος Σακελλάριος και Χρήστος Γιαννακόπουλος: ένα από τα κορυφαία και πιο γόνιμα συγγραφικά ντουέτα του μεταπολεμικού ελληνικού θεάτρου. Και οι δύο πολυπράγμονες, με έντονη επαγγελματική δραστηριότητα σε πολλά πεδία –δημοσιογράφοι, επιθεωρησιογράφοι, κωμωδιστογράφοι, σεναριογράφοι, στιχουργοί–, ξεκίνησαν την από κοινού εμφάνισή τους στο θέατρο το 1939, με τη συγγραφή της επιθεώρησης *Παύσατε πυρ*.

Από το 1945 και έπειτα, εργάστηκαν στενά μαζί. Επί σειρά ετών, τόσο και οι δύο μαζί όσο και ο καθένας ξεχωριστά, υπηρέτησαν το ψυχαγωγικό, εμπορικό θέατρο, ασχολούμενοι συστηματικά με το είδος της φαροσκωμωδίας. Η συνεργασία τους με τον ηθοποιό Βασίλη Λογοθετίδη είχε ως αποτέλεσμα τη σύνθεση μιας σειράς έργων με ιδιαίτερες αξιώσεις στη σκηνή, τα οποία γνώρισαν μεγάλη απήκηση: *Οι Γερμανοί ξανάρχονται* (1946), *Ένας ήρωας με παντούφλες* (1947), *Δεσποινίς ετών 39* (1950), *Όχι γάτα ούτε ζημιά* (1951), *Η Ρένα εζώκειλε* (1953), *Ο Ηλίας του Ιδού* (1958) κ.ά.

Στα έργα τους διαγράφεται η εξέλιξη των ηθών στη μεταπολεμική Ελλάδα, που προσπαθεί να σταθεί ξανά στα πόδια της. Χρησιμοποιώντας την τεχνική της φάρσας, εκθέτουν δεξιοτεχνικά τις νοοτροπίες, τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα της μικροαστικής κοινωνίας. Δημιουργούν ζωηρές, τυποποιημένες φιγούρες και διαμορφώνουν φαρισκές καταστάσεις, με ευδιάκριτα τα γλωσσικά παιχνίδια και τα γνωστά μοτίβα των ανατροπών και των παρεξηγήσεων.

Το έργο τους *Μακρυκωσταίοι και Κοντογιώργηδες*, «μια κωμωδία ηθών και εθίμων», όπως τη χαρακτήρισαν οι δύο συγγραφείς, πρωτοανέβηκε στο Θέατρο Κοτοπούλη το 1954, με πρωταγωνιστές τον Ντίνο Ηλιόπουλο και τον Απόστολο Αυδή. Το έργο αξιοποιήθηκε από τη βιομηχανία του κινηματογράφου, σημειώνοντας το 1960 μεγάλη επιτυχία, με τους κωμικούς Ντίνο Ηλιόπουλου και Κώστα Χατζηκρήστο, σε σκηνοθεσία του Σακελλάριου.

Κεντρικό ζήτημα του έργου είναι η βεντέτα και το χρέος της αντεκδίκησης. Ο Στέλιος Κοντογιώργης και ο Θωμάς Μακρυκώστας, δύο απλοί, καθημερινοί άνθρωποι, οι οποίοι κατ'άγονται από το ίδιο χωριό και δεν γνωρίζονται μεταξύ τους, βρίσκονται τώρα στην Αθήνα. Ο πρώτος ζει και εργάζεται εκεί –διατηρεί ραφτάδικο–, ενώ ο δεύτερος πηγαίνει στην πρωτεύουσα για να επιδιορθώσει το κυνηγετικό του όπλο. Η Πρώτη Πράξη του έργου τοποθετείται στο μαγαζί του Στέλιου, όπου ο ίδιος δέχεται την επίσκεψη του θείου του, μπαρμπα-Θανάση. Ο θείος τον ενημερώνει για ένα φονικό στο χωριό: ο ξάδερφός του, ο Διαμαντής Κοντογιώργης, και ο Νότης Μακρυκώστας, από την αντιμαχόμενη οικογένεια, δολοφονήθηκαν ο ένας από το χέρι του άλλου. Η έχθρα αναζωπυρώθηκε, κι έτσι ο Στέλιος καλείται πιεστικά από τον θείο του να πάρει εκδίκηση σκοτώνοντας τον Θωμά Μακρυκώστα, ξάδερφο του Νότη. Ο Στέλιος δεν ανταποκρίνεται στο παράλογο αίτημα, και ο θείος τον προειδοποιεί πως, αν μη τι άλλο, πρέπει να φυλαχτεί από τον Θωμά.

Αντίστοιχη απαίτηση εκφράζεται στον Θωμά, στη Δεύτερη Πράξη, διά στόματος της θείας του Παρασκευής, η οποία τον επισκέπτεται στο ξενοδοχείο όπου διαμένει για να τον προετοιμάσει για το φόνο, ωστόσο απογοητεύεται από τη δειλία του ανιψιού της.

Η Τρίτη Πράξη τοποθετεί τους δύο ήρωες στο ίδιο ξενοδοχείο, στο οποίο αναζητούν καταφύγιο προσπαθώντας να προφυλαχτούν ένας από τον άλλο. Όμως η συνάντησή τους καθίσταται αναπόφευκτη. Εξακολουθώντας να παραμένουν άγνωστοι μεταξύ τους, συγκατοικούν στο ίδιο δωμάτιο του ξενοδοχείου, βρίσκοντας ασφάλεια ο ένας στη συντροφιά του άλλου.

Στην Τέταρτη Πράξη οι δύο ήρωες ξανασυναντιούνται σε ένα καφεενάκι –αυτή τη φορά μεταμφιεσμένοι–, όπου αποκαλύπτεται η ταυτότητά τους, δίνουν τα χέρια και συμφιλιώνονται οριστικά.

Ποιοι υποδουλίζουν την έχθρα μεταξύ των Μακρυκωσταίων και των Κοντογιώργηδων; Ποιος κερδίζει και ποιος χάνει από την τυφλή υπακοή στους άγραφους νόμους της βεντέτας;

Την έχθρα τους την υποδουλίζει η χειρότερη κατάρα του ανθρώπου: η συνήθεια. Και όλοι όσοι κατοικούν στο βάλτο της συνήθειας. Αυτή η παρέα των αυτόκλητων θεματοφυλάκων της παράδοσης. Κοντολογίς, το σόι. Οι πρόγονοι. Τα άτομα του έργου που έχουν πιο πολύ χρένο πίσω τους παρά μπροστά τους.

Υπάρχουν άτομα που η εξουσία τους πηγάζει από αυτή την έχθρα. Αν η έχθρα τελειώσει, θα μείνουν χωρίς «καριέρα».

Όταν πρωτοδιάβασα το έργο, στα πρόσωπα του Θωμά και του Στέλιου αντίκρισα δύο ανθρώπους που κληρονόμησαν –όπως και η δική μου γενιά– ένα μίσος και μια υποχρέωση σε μια βία που άλλοι δημιούργησαν και άλλοι εκμεταλλεύονται. Ο Στέλιος και ο Θωμάς προσπαθούν να στήσουν μια ζωή κοιτώντας μπροστά. Αναζητούν την ατομική τους ειρήνη. Το δικαίωμα σε ένα φωτεινό αύριο. Αλλά τους το απαγορεύουν οι κοντόφθαλμοι χτεσινόι. Όσοι έχουν επενδύσει στο μίσος. Όσοι βολεύονται με οδοφράγματα, στρατούς και σύνορα. Ίσως τραβηγμένη συναισθηματικά μια τέτοια πολιτική αναγωγή, αλλά είμαι συναισθηματικός, το παραδέχομαι.

Μια βεντέτα είναι ουσιαστικά ένας ιδιωτικός πόλεμος. Και όπως σε όλους τους πολέμους, κερδισμένοι είναι αυτοί που θησαυρίζουν στην περιφέρεια. Οι ξενοδόχοι, οι καφετζήδες, αυτοί που πουλάνε τα όπλα. Αυτοί που ευλογούν τα όπλα. Αυτοί που θάβουν τα πτώματα. Οι άμεσα εμπλεκόμενοι στη βεντέτα και στον πόλεμο μόνο χαμένοι μπορούν να βγουν. Νικητής είναι αυτός που θα καταφέρει να κόψει το νήμα της μνησικακίας.

Απαραίτητη σημείωση: Όλες αυτές οι προσωπικές σκέψεις γεννήθηκαν από την ανάγνωση μιας κωμωδίας εξαιρετικά καλογραμμένης. Ο θεατής δεν έχει την ηθική υποχρέωση να ακολουθήσει το δικό μου νήμα σκέψης. Ούτε και στην πρόβα αναλύουμε πολιτικές προεκτάσεις. Στην πρόβα γελάμε. Και στην παράσταση θα γελάμε. Το κωμικό έχει αξία επειδή μπορεί να δουλέψει διαφορετικά με τον ψυχισμό του κάθε θεατή.

Πόσο βαριά είναι η σκιά της τεράστιας κινηματογραφικής επιτυχίας του έργου;

Σκιά δεν ένιωσα να με βαραίνει. Έτσι κι αλλιώς, το πρώτο πράγμα στο οποίο συμφωνήσαμε με τον καλλιτεχνικό διευθυντή του Οργανισμού, κύριο Κυριακίδη, ήταν πως δεν έχουμε καμία πρόθεση να αναπαραγάγουμε την ταινία. Εμείς το έργο ανεβάζουμε. Το κείμενο. Δεν πάμε να κάνουμε μεταφορά. Οι ηθοποιοί μου κλήθηκαν –γιατί αυτό είναι το τίμιο και το σωστό– να ερμηνεύσουν τον Θωμά και τον Στέλιο, όχι τον Χατζηκρήστο και όχι τον Ηλιόπουλο. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα τέτοιων παραγωγών, που προσωπικά τις βρίσκω φτηνές και εύκολες. Η ομάδα μου εργάζεται για τον Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου. Και ο ΘΟΚ δεν είναι ούτε για τα φτηνά ούτε για τα εύκολα. Το μόνο που με απασχολεί σε σχέση με την κληρονομιά του έργου είναι η ελπίδα πως, ακριβώς επειδή το έργο είναι γνωστό, ίσως βοηθήσει κόσμο που δεν ασχολείται συνήθως με το θέατρο να τολμήσει να έρθει για πρώτη φορά. Πολύ θα χαρούμε. Και εμείς και αυτοί.

Πόσο έχετε «πειράξει» το έργο για να το φέρετε πιο κοντά στην εποχή μας;

Μα αυτόματα γίνεται αυτό. Αυτή είναι η αποστολή του σκηνοθέτη: να διαβάσει και να διδάξει το κείμενο μέσα από το προσωπικό του φίλτρο. Και, μοιραία, αυτό θα φέρει το έργο στην εποχή του σκηνοθέτη. Δεν υπάρχει άλλος τρόπος. Το θέατρο είναι η τέχνη του ενεστώτα χρόνου. Τα έργα μπορεί να γράφτηκαν αιώνες πριν, όμως η παράσταση συμβαίνει στο εδώ και το τώρα.

Σε πρακτικό επίπεδο, αυτό που έγινε ήταν να προσαρμόσουμε το έργο στις δραματουργικές μας ανάγκες. Όταν μια διανομή είκοσι τριών ρόλων ερμηνεύεται από εννιά ηθοποιούς, χρειάζεται αρκετή δουλειά στη διασκευή για να μπορέσει να είναι λειτουργική. Την τελευταία φορά, πάντως, που συναντηθήκαμε, μια χαρά ήταν το έργο, και πολύ αστείο μάλιστα. Μην ανησυχείτε. Η μούρλα δεν έχει εποχή.

Τι αξία έχει για εσάς η νεοελληνική κωμωδία και ποιες μηνύες σάς ξυπνά; (Και όχι το παγωτό γρανίτα!)*

Γιατί όχι το παγωτό γρανίτα; Τι έχει η γρανίτα δηλαδή; Και γρανίτες μου ξυπνάει και Σαββατοκύριακα παιδί, με τους γονείς μου αγκαλιά στον καναπέ, και βράδια φοιτητής που ήμουνα χάλια και ο Θανάσης Βέγγος με έκανε να νιώθω καλύτερα. Έχουν μια ιαματική επίδραση πάνω μας αυτά τα έργα. Νομίζω πως δεν έχει να κάνει τόσο με το υλικό που αντανακλάται στην οθόνη, όσο με το συναίσθημα που τι νιώθαμε και τι ήμασταν τότε που τα πρωτοείδαμε. Είναι σαν τα γεμιστά της γιαγιάς μας: είναι πάντοτε νόστιμα και όμορφα γιατί τότε που τα πρωτοφάγαμε ήμασταν κι εμείς ομορφότεροι και νοστιμούληδες.

Με ποιες ατάκες από το έργο, όσες φορές κι αν τις ακούσετε, δεν μπορείτε να συγκρατήσετε τα γέλια σας;

Αρνούμαι να επιλέξω! Γελάω με όλες και πάρα πολύ και συνέχεια. Κοπιάστε από τις 2 Ιουνίου για να γελάμε παρρέα!

Ποιο είναι το γιατρικό για τη μισαλλοδοξία;

Η αγάπη και το γέλιο. Αν αγαπήσουμε τον εαυτό μας γι' αυτό που είμαστε, τότε θα καταφέρουμε να φτιάξουμε χώρο και για τους άλλους. Αν μάθουμε να γελάμε με τα κουσούρια μας, θα γίνουμε πιο ανεκτικοί και με τα κουσούρια των άλλων.

*Βλ. Μάσκα, τχ. 5 (Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 2021), σελ. 45.

Μακρυκωσταίοι και Κοντογιώργηδες

Κάθε φορά που πιάνω ένα έργο στα χέρια μου νιώθω ότι ξεκινάω απ' το μηδέν.

Φωτογραφία: ©Γιώργος Χαραλάμπος

Τι άνθρωπος είναι ο Στέλιος Κοντογιώργης; Τι τον χωρίζει από τον Θωμά Μακρυκώστα;

Ο Στέλιος Κοντογιώργης είναι ένας ειρηνιστής, ένας άνθρωπος φιλήσυχος, με τη δουλίτσα του, τα γλεντάκια του, τις ταβερνούλες του, τα αμόρε του. Αυτό που τον χωρίζει απ' τον Θωμά Μακρυκώστα είναι, εκτός από 45,8 χιλιόμετρα, δύο οκάδες κληματοφύλλα.

Πόσο καλό σάς κάνει η επαφή σας με το είδος της κωμωδίας; Τι κερδίζετε τόσο ως ηθοποιός, όσο και ως θεατής;

Τόσο καλό όσο καλό μου κάνει και το δραματικό είδος. Γιατί στη λεπτή ισορροπία μεταξύ κωμικού και δραματικού πρέπει να αναδειξεις το πρώτο χωρίς να καταργήσεις το δεύτερο. Κάθε φορά που πιάνω ένα έργο στα χέρια μου νιώθω ότι ξεκινάω απ' το μηδέν. Κάθε φορά είναι μια

καινούργια αρχή, και προσπαθώ πάντα να ανακαλύπτω νέους ορίζοντες και νέους κόσμους. Θέλω κάθε φορά να εκπλησσομαι, να βρίσκω καινούργιους τρόπους και μηχανισμούς, είτε λεκτικούς είτε σωματικούς, για το πώς μπορεί να δημιουργηθεί ο μαγικός κόσμος της κωμωδίας, χωρίς, βέβαια, να πέφτω στην παγίδα της εύκολης λύσης. Αυτό που κερδίζω, είτε ως ηθοποιός είτε ως θεατής, είναι το ίδιο πράγμα: να δημιουργώ με το κοινό μια σχέση αλψμόνητη, μια σχέση οικειότητας και καταφυγής.

Αγαπημένη ατάκα;

Δεν μπορώ να ξεχωρίσω μία ατάκα, καθώς είναι παρά πολλές, αλλά αν έπρεπε, θα διάλεγα αυτήν: «Χραπ και το συρτάκι, χραπ και το συρτάκι... Πώς... Πώς... Κάτι κρατάει κι αυτό».

Μακρυκωσταίοι και Κοντογιώργηδες

Συνέντευξη
Άγγελος Χατζημιχαήλ

14

Εγώ προσωπικά νιώθω μια ευφορία, καθώς το να χαρίζω στον θεατή γέλιο είναι κάτι που λατρεύω. Το γέλιο είναι η μόνη διέξοδος και η μόνη λύση σε κάθε μας πρόβλημα.

Τι άνθρωπος είναι ο Θωμάς Μακρυκώστας; Τι τον χωρίζει από τον Στέλιο Κοντογιώργη;

Ο Θωμάς Μακρυκώστας είναι ένας απλός, λαϊκός, καθημερινός ανθρώπινος. Ένας αιώνιος έφηβος που αγαπά τη ζωή και ξέρει να εκτιμά και να χαίρεται τα μικρά, απλά και καθημερινά πράγματα. Του αρέσει η διασκέδαση σε νυχτερινά μαγαζιά και είναι λάτρης του ωραίου φύλου. Ένας εξωστρεφής άνθρωπος, με έντονη την αίσθηση του χιούμορ, που αγαπά τους ανθρώπους και δεν θα μπορούσε να βλάψει κανέναν, αφού αυτό που τον χαρακτηρίζει είναι η καλοσύνη του και η αθωότητα με την οποία βλέπει τον κόσμο.

Αυτό που τον χωρίζει από τον Στέλιο Κοντογιώργη είναι μια παλιά βεντέτα –κοντά ογδόντα χρόνια– ανάμεσα στις οικογένειές τους. Και είναι το μόνο που τους χωρίζει, μιας και οι δυο τους μοιράζονται πολλά κοινά χαρακτηριστικά και θέλουν να δώσουν ένα τέλος σε όλο αυτό.

Πόσο καλό σάς κάνει η επαφή σας με το είδος της κωμωδίας; Τι κερδίζετε τόσο ως ηθοποιός, όσο και ως θεατής;

Όταν έχεις στα χέρια σου μια θεατρική κωμωδία, αυτόματα το κλίμα της ομάδας είναι πολύ θετικό. Εγώ προσωπικά νιώθω μια ευφορία, καθώς το να χαρίζω στον θεατή γέλιο είναι κάτι που λατρεύω. Το γέλιο είναι η μόνη διέξοδος και η μόνη λύση σε κάθε μας πρόβλημα. Πιστεύω πως για να περάσει καλά ο θεατής και να γελάσει, πρέπει πρώτα ο ηθοποιός να έχει περάσει καλά και να έχει γελάσει μέσα από τη διαδικασία των προβών. Η επαφή μου με την κωμωδία, λοιπόν, επηρεάζει θετικά τη διάθεσή μου καθ' όλη την διάρκεια της μέρας, μιας και η δουλειά ενός ηθοποιού είναι άμεσα συνδεδεμένη με τον ψυχικό του κόσμο. Παρακολουθώντας μια θεατρική κωμωδία, κερδίζω αυτά που επιδιώκω ως ηθοποιός να χαρίζω στους θεατές.

Αγαπημένη ατάκα;

«Τι βεντέτα και σαχλαμάρες και απδίες... Επειδή δηλαδή οι γίδες του προπάππου μου μπήκαν στα χτήματα και φάγανε κληματοφύλλα του προπάππου του, πρέπει εμείς οι δύο να αλληλοσκοτωθούμε; Έλα Χριστός και Παναγία! Τι διαφορά έχουμε εμείς με τον Θωμά; Δύο οκάδες κληματοφύλλα; Ε, να του στείλω μια κατσαρόλα ντολμάδες να πατίσουμε».

15

Σήμερα γεννιέσαι
και πεθαίνεις σήμερα.

Οιδίπους Τύραννος

του Σοφοκλή

Συνεχίζοντας την παράδοση παρουσίασης έργων από το αρχαίο ελληνικό δραματολόγιο, ο ΘΟΚ επέλεξε την κορυφαία τραγωδία του Σοφοκλή *Οιδίπους Τύραννος*. Το κατά πολλούς σημαντικότερο έργο της αρχαιότητας, κληρονομιά πολύτιμη και θησαυρός του παγκόσμιου πολιτισμού, ασκεί μέχρι και σήμερα ακατανίκητη γοητεία με την άφραστη ποιητικότητά του, την υψηλή τεχνική και το βαθύ περιεχόμενό του.

Η πόλη της Θήβας νοσεί. Το ίδιο κι ο Οιδίποδας, βέβαια, κι ας μην το ξέρει ακόμα. Κι ας ομολογεί πως «κανένας δεν νοσεί όπως εγώ» ενώπιον των ικετών που έχουν προστρέξει κοντά του για να δώσει κάποια λύση, ώστε να απαλλαγούν από το λοιμό που τους ξεκληρίζει. Πρόθεσή του είναι να φωτίσει, όμως η αλήθεια κρύβεται σε γκρίζες ζώνες και αφώτιστες περιοχές. Κάθε πρωτοβουλία του τον φέρνει ένα βήμα πιο κοντά στην παταγώδη πτώση του. Το κουβάρι λύνεται μεν, αργά, μεθοδικά, ωστόσο το απλωμένο νήμα του θα γίνει βρόχος. Κι όταν οι αποχρώσεις ενδείξεις, τα μισόλογα και οι εικασίες γίνουν ξεκάθαρους αποδείξεις, το φως των αποκαλύψεων θα γίνει εκτυφλωτικό.

Σωτήρας και μίσημα, συνετός ηγεμόνας μα και φονιάς του πατέρα του, άνθρωπος με πολιτική συνείδηση και προασπιστής των συμφερόντων του δοκιμαζόμενου λαού του, αλλά και σύζυγος της ίδιας του της μητέρας. Ποιος είναι άραγε στ' αλήθεια ο Οιδίποδας;

Η Μαρία Κυριάκου σκηνοθετεί για πρώτη φορά έργο του αρχαίου ελληνικού δράματος και μας μεταφέρει μέσα από τη δική της θεώρηση, ως αντηχείο συχνοτήτων και δονήσεων του καιρού μας, εκείνα τα επίπεδα ανάγνωσης που βαθιάίνουν τον προβληματισμό μας και προσθέτουν νέες διαστάσεις σε μεγάλα, πανανθρώπινα, διαχρονικά ερωτήματα. Συνοδοιπόροι της διαλεκτοί συντελεστές και ηθοποιοί που με τη γνώση, το ταλέντο και την αφοσίωσή τους υπηρετούν αυτό το μεγάλο, αιώνιο κείμενο με αξιώσεις ανάλογες της καλλιτεχνικής αποστολής που έχουν αναλάβει.

Μετάφραση
ΜΙΝΩΣ ΒΟΛΑΝΑΚΗΣ

Σκηνοθεσία
ΜΑΡΙΑ ΚΥΡΙΑΚΟΥ

Σκηνικά
ΕΛΕΝΑ ΚΟΤΑΣΒΗΛΙ

Κοστούμια
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΑΝΔΡΕΟΥ

Μουσική
ΜΜΜΔ

Κίνηση
ΜΙΧΑΛΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ

Αγωγή λόγου
ΑΙΜΙΛΙΑ ΒΑΛΒΗ

Μουσική διδασκαλία
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

Σχεδιασμός φωτισμών
ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΑΡΤΑΡΗΣ

Βοηθός σκηνοθέτιδας
ΑΝΤΡΙΑ ΖΕΝΙΟΥ

Βοηθός σκηνογράφου-ενδυματολόγου
ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΑΒΡΑΑΜ

Παίζουν
ΠΟΠΗ ΑΒΡΑΑΜ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

ΑΙΜΙΛΙΑ ΒΑΛΒΗ

ΘΑΝΑΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΔΑΝΙΗΛ

ΕΛΕΝΑ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ

ΣΤΕΛΙΟΣ ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΗΣ

ΖΩΗ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ

ΦΟΙΒΟΣ ΜΑΡΚΙΑΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΙΝΩΣ

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΟΛΥΞΕΝΗ ΣΑΒΒΑ

ΔΡΟΣΟΣ ΣΚΩΤΗΣ

ΛΕΝΙΑ ΣΟΡΟΚΟΥ

ΙΖΕΛ ΣΕΥΛΑΝΙ

Παραστάσεις

Λευκωσία: Αμφιθέατρο Μακαρίου Γ΄
Από 1 Ιουλίου 2022
και σε περιοδεία

Στον *Οιδίποδα Τύραννο* (πιθ. 429-435 π.Χ.) ο Σοφοκλής στρέφεται εκ νέου δραματουργικά στον Θηβαϊκό Κύκλο. Μετά το ανέβασμα της *Αντιγόνης* (πιθ. 442-441 π.Χ.), ο μεγάλος τραγικός πλάθει το δραματικό αφήγημα του Οιδίποδα, το οποίο έμελλε να ασκήσει τεράστια επίδραση ανά το παγκόσμιο και να γεννήσει ένα ευρύτατο πεδίο νοημάτων. Πρόκειται για ένα από τα αριστουργήματα του αρχαιοελληνικού δράματος, ένα ποιητικό έργο που δεν εξαντλείται μόνο σε θεωρητικές κρίσεις και σύγχρονες σκηνικές απόπειρες, αλλά όψεις της πρόσληψής του διακρίνονται στον κινηματογράφο, τη μουσική, τις επιστήμες, τις εικαστικές τέχνες κ.α., προσφέροντας πληθώρα επαναναγνώσεων και ανακατασκευών που έχουν ως αφετηρία είτε το μύθο είτε τη μορφή του Οιδίποδα.

Ο *Οιδίπους Τύραννος* εκθειάζεται πρωτίστως από τον Αριστοτέλη, στην *Ποιητική* του, ως πρότυπο τραγωδίας· ως ένα δείγμα υποδειγματικής δραματικής γραφής και έντεχνης σύνθεσης ενός μύθου σε ό,τι αφορά την άρτια δομή του, τον συμπυκνωμένο λόγο του και τη δεξιοτεχνία με την οποία συνυφαίνονται η εμπειρία και ο συναισθηματικός κόσμος του τραγικού ήρωα.

«Γιατί ο μύθος πρέπει να είναι με τέτοιο τρόπο πλεγμένος, ώστε αυτός που ακούει τα όσα συμβαίνουν να αισθάνεται –και δίχως να τα βλέπει– φρίκη και συμπόνια γι’ αυτά – αυτό δεν παθαίνουμε ακούοντας τον μύθο του Οιδίποδα;»*

Η ιστορία του Οιδίποδα θα συνεχίσει το ταξίδι της. Θα δρασκελίσει τους αιώνες, αφήνοντας μια πλούσια σοδειά εκδοχών του σοφοκλείου έργου. Σημαντικοί σταθμοί της ερμηνευτικής παράδοσης του έργου αποτέλεσαν οι φιλοσοφικές προσεγγίσεις του Χέγκελ και του Νίτσε τον 19ο αιώνα, ενώ το «οιδιπόδειο σύμπλεγμα» του Φρόυντ στις αρχές του 20ού αιώνα, που συνιστά, μαζί με άλλες κομβικές έννοιες, τον πυρήνα της ψυχαναλυτικής θεωρίας, λειτούργησε ως εφαλτήριο για περαιτέρω θεωρήσεις.

Όποια, όμως, κι αν είναι τα ερμηνευτικά σχήματα και οι δημιουργικές ανασυνθέσεις, ένα είναι σίγουρο: ότι η έλξη προς το θέμα της απόκρυψης, της εξιχνίασης και της αποκάλυψης της αληθινής ταυτότητας του Οιδίποδα είναι κυρίαρχη.

* Αριστοτέλης, *Ποιητική*, 1453b 14, μτφρ. Δημήτριος Δ. Λυπουρλής.

Σύνοψη της δράσης

Η έναρξη του έργου τοποθετείται στη Θήβα, μπροστά στο ανάκτορο του Οιδίποδα, όπου βρίσκονται συγκεντρωμένοι ως ικέτες πολίτες της Θήβας, γέροι και νέοι άνδρες. Η πόλη μαστίζεται από έναν τρομερό λοιμό, ο οποίος προκλήθηκε από μίasma.

Ο Οιδίπους, βασιλιάς της Θήβας, παίρνει το λόγο, αντιλαμβανόμενος το χρέος και το καθήκον του απέναντι στην πόλη. Συμπάσχει με τους ικέτες και, για να τους καθησυχάσει, τους πληροφορεί πως έστειλε τον Κρέοντα, αδερφό της συζύγου του Ιοκάστης, στο μαντείο των Δελφών για να μάθει πώς θα απαλλάξει τη Θήβα από το λοιμό.

Ο Κρέων μπαίνει στη σκηνή και ανακοινώνει πως ο θεός αποκρίθηκε: η λύση που προτείνει είναι η εύρεση του δολοφόνου του τέως βασιλιά τους, του Λαίου, και η δολοφονία ή η εκδίωξή του. Ο Οιδίποδας δηλώνει αποφασισμένος να διαλευκάνει το έγκλημα. Ο Χορός προσεύχεται στους θεούς, καλώντας τους να βοηθήσουν. Όταν ολοκληρώνει την προσευχή του, ο Οιδίπους απευθύνει διάγγελμα στο οποίο αναγγέλλει την απόφασή του να τιμωρήσει τον δολοφόνο του Λαίου, αποκλείοντάς τον από κάθε ιδιωτική και δημόσια συναστροφή με τους Θηβαίους πολίτες.

Ο μάντης Τειρεσίας εμφανίζεται ύστερα από κάλεσμα του Οιδίποδα. Ο Τειρεσίας είναι αρχικά απρόθυμος να μιλήσει, κι έτσι ο βασιλιάς νιώθει προσβεβλημένος. Ο Τειρεσίας του δίνει τελικά την απάντηση που γυρεύει. Τον κατηγορεί ότι αυτός είναι η αιτία του μιάσματος και υποστηρίζει ότι πρέπει να αποκλειστεί από τους Θηβαίους πολίτες, καθώς σκότωσε τον Λαίο. Ο Οιδίποδας υποθέτει ότι κρύβεται μια πολιτική συνωμοσία εναντίον του και ενοχοποιεί τον Κρέοντα. Τότε ο Τειρεσίας απαντά με γρίφους, οι οποίοι δύσκολα μπορούν να αποκρυπτογραφηθούν.

Οιδίπους Τύραννος

Μετά την έξοδο του Τειρεσία, ο Κρέων εμφανίζεται θορυβημένος από τις κατηγορίες που του προσάπτει ο Οιδίποδας. Τη διένεξή τους διακόπτει η Ιοκάστη. Ο Οιδίποδας αναθεωρεί και ανακαλεί, χάρη στις εκκλήσεις του Χορού, την ποινή που επέβαλε στον Κρέοντα. Η Ιοκάστη ζητά εξηγήσεις και ο Οιδίποδας την πληροφορεί για τι ακριβώς τον κατηγορούν. Τότε εκείνη του αποκαλύπτει την ύπαρξη ενός χρησμού και το πώς δολοφονήθηκε ο Λαίος. Ο Οιδίποδας ακούει προσεκτικά την αφήγηση των γεγονότων της δολοφονίας του Λαίου, για έναν τόπο μακριά από τη Θήβα και για ένα τρίστρατο. Ο νους του αρχίζει να ταράζεται και ο φόβος τον κυριεύει. Προσάπτει να καλέσουν τον γέροντα βοσκό που ήταν μάρτυρας των γεγονότων.

Στη σκηνή εισέρχεται ο Κορίνθιος αγγελιαφόρος για να αναγγείλει το θάνατο του βασιλιά της Κορίνθου Πολύβου, πατέρα του Οιδίποδα. Ο Οιδίποδας όμως εξακολουθεί να νιώθει ανήσυχος. Ο αγγελιαφόρος τον καθησυχάζει λέγοντάς του ότι δεν είναι παιδί των γονιών του, ότι τον βρήκε στον Κιθαιρώνα και τον απάλλαξε από τον πόνο των τρυπημένων ποδιών του, καθώς τον πήρε από έναν άλλο βοσκό, που ήταν μέλος του οίκου του Λαίου. Η Ιοκάστη τον εκλιπαρεί να εγκαταλείψει την έρευνά του – ο Οιδίποδας έχει ήδη αρχίσει να καταλαβαίνει ποιος είναι σί’ αλήθεια.

Εμφανίζεται ο βοσκός και ο Οιδίποδας μαθαίνει την αλήθεια, ότι, χωρίς να το γνωρίζει, σκότωσε τον πατέρα του Λαίο, παντρεύτηκε τη μητέρα του Ιοκάστη και γέννησε τα παιδιά της και συνάμα αδέρφια του.

Ο Χορός αισθάνεται συντετριμμένος. Ο εξάγγελος έρχεται στη σκηνή και φέρνει την είδηση της αυτοκτονίας της Ιοκάστης και της επακόλουθης αυτοτύφλωσης του Οιδίποδα. Ο Οιδίποδας βγαίνει από το παλάτι με ματωμένα μάτια. Επιθυμεί να τιμωρηθεί με την αυτοεξορία του. Ο Χορός δεν τον εγκαταλείπει. Εκφράζει τον οίκτο του προς αυτόν. Ο Κρέων καλείται να λάβει την ύστατη απόφαση, αναμένοντας την απόκριση του μαντείου των Δελφών. Μέχρι τότε οδηγεί τον Οιδίποδα μέσα στο ανάκτορο, απομακρύνοντάς τον από τις κόρες του.

Δύο καίρια ερωτήματα προκύπτουν μέσα από την πλοκή του έργου: «Ποιος είναι ο φονιάς του τέως βασιλιά της Θήβας;» και «Ποιος είναι σί’ αλήθεια ο Οιδίποδας;» Το πρώτο ερώτημα αφορά τον βασιλιά Οιδίποδα, έναν πολιτικό άνδρα που, αν και ξένος, είναι μέλος της πόλης της Θήβας, υπερασπιζόμενος τους κανόνες και τους νόμους της. Το δεύτερο ερώτημα αφορά τον άνθρωπο Οιδίποδα, που πασχίζει να ανακαλύψει την καταγωγή του.

Κατά την αναζήτηση απαντήσεων στα ανωτέρω ερωτήματα, παρατηρούμε το ξεδίπλωμα μιας αλήθειας επώδυνης, την οποία ο Οιδίποδας κατακτά ανιχνεύοντας διερευνητικά, ορθολογιστικά και με οξεία αντίληψη τα σημεία του παρελθόντος –εκείνα που σχετίζονται με τη βιολογική ταυτότητά του και την οικογενειακή του ιστορία–, και η οποία οδηγεί στη μοιραία πτώση του από το δημόσιο-υψηλό στο μοναχικό-ταπεινό.

Φωτογραφία: ©Simone Issa

Είναι ένα έργο, λοιπόν, όπου η πολιτική ταυτότητα ταυτίζεται με την ατομική. Το συλλογικό και το προσωπικό είναι αλληλένδετα και μαζί συνθέτουν την εύθραυστη ανθρώπινη ύπαρξη.

Καταπιάνεστε πρώτη φορά ως δημιουργός με ένα έργο αρχαίου ελληνικού δράματος. Ποια ανάγκη σας, είτε καλλιτεχνική είτε προσωπική, λειτουργεί ως οδηγός και αφορμή για να εξερευνήσετε αυτό το κείμενο;

Η αλήθεια είναι ότι αυτή η πρόταση με ξάφνιασε. Δηλαδή δεν είχα σκεφτεί ποτέ τον εαυτό μου να σκηνοθετεί αυτό το είδος, και μάλιστα η αρχική μου σκέψη ήταν: *Με ενδιαφέρει τώρα εμένα αυτό;* Αισθάνομαι πιο άνετα με τα σύγχρονα έργα, σε μικρές κυρίως σκηνές, και η σκέψη να καταπιαστώ με ένα κείμενο που θα με μπάσει σε έναν τόσο διαφορετικό κόσμο, αλλά και η ιδέα του ανοιχτού χώρου, μου προκάλεσαν αρχικά φόβο. Λόγω αυτού ακριβώς του φόβου, όμως, είπα μέσα μου τελικά: *Γιατί όχι;* Αντιλαμβάνομαι τον εαυτό μου ως συλλέκτη εμπειριών και γνώσεων μέσα σε αυτό το χώρο, κι έτσι σκέφτηκα ότι αξίζει να πάρω αυτό το ρίσκο – αν μη τι άλλο, για να γνωρίσω έναν καινούργιο κόσμο. Μετά άρχισα να διαβάζω. Και εκεί καταγοπεύτηκα. Με το λόγο του Σοφοκλή, αλλά και με όλες τις αναλύσεις που υπήρχαν διαθέσιμες. Είμαι εκ φύσεως βιβλιοφάγος, και με το που άρχισα να εξερευνώ τον κόσμο του *Οιδίποδα*, ήμουν σίγουρη ότι πήρα τη σωστή απόφαση να μπω σε αυτό το ταξίδι. Οπότε αν πρέπει να ονομάσω την ανάγκη που λειτούργησε ως οδηγός και αφορμή για να εξερευνήσω αυτό το κείμενο, η απάντηση είναι μάλλον: η περιέργεια.

Οιδίπους Τύραννος

Συνέντευξη
Μαρία Κυριάκου

Προτού εισέλθετε στο στάδιο των δοκιμών, πώς συλλάβατε νοερά την πορεία που επιθυμείτε να ακολουθήσει η παράσταση; Τι περιλάμβανε η προετοιμασία σας; Ποιες ήταν οι πρώτες σκέψεις και οι πρώτοι αδροί στόχοι σας;

Όπως προανέφερα, άρχισα με πολύ διάβασμα. Από δοκίμια και αναλύσεις μέχρι σύγχρονα θεατρικά έργα που καταπιάστηκαν με τον συγκεκριμένο μύθο. Μία από τις βασικές μου δυσκολίες ήταν να κατανοήσω αυτή τη σχέση με το θείο και να προσπαθήσω να την αποκωδικοποιήσω. Ποια είναι η σχέση μας με το θείο σήμερα; Κάτι που με προβλημάτισε ακόμα ήταν ο Χορός. Πώς επικοινωνείται η έννοια του Χορού σε ένα σύγχρονο κοινό; Είναι η συλλογικότητα; Υπάρχει σήμερα συλλογικότητα; Κι αν ναι, με ποια μορφή εμφανίζεται; Διάβαζα επίσης το ίδιο το έργο ξανά και ξανά και προσπαθούσα να αισθανθώ τι με συνδέει εμένα προσωπικά μαζί του. Διάβαζα αρκετές μεταφράσεις και κατέληξα σε αυτήν του Βολανάκη γιατί μου «μίλησε» άμεσα. Αυτή η μετάφραση μου ξεκλείδωσε πολλά πράγματα στην κατανόηση του κειμένου. Η γλώσσα, οι λέξεις και οι ρωγμές που δημιουργούν καθοδηγούν την πλοκή του έργου. Έτσι αποφάσισα να αφήσω το λόγο να με καθοδηγήσει. Κατέγραφα όλους τους συνειρμούς που μου δημιουργούσαν οι λέξεις και, διαβάζοντας τις σημειώσεις μου, συνειδητοποίησα ότι το έργο είναι ένας κύκλος, μια πορεία κυκλική που αρχίζει στο παρόν, αλλά ταυτόχρονα ταξιδεύει στο παρελθόν, για να μπορέσει να προχωρήσει. Ο Οιδίποδας μέσα από τη γλώσσα, την επικοινωνία, ανακαλύπτει το παρελθόν του, την ταυτότητά του, και αυτό τον οδηγεί στο μέλλον του. Το έργο είναι δηλαδή μια πλοήγηση στη συνειδητότητα του εαυτού. Και αυτό εμένα με αφορά προσωπικά. Κάποια στιγμή ο Οιδίποδας λέει: «Με τίποτα στον κόσμο δεν εξισώνονται οι πολλοί κι ο ένας άντρας». Αυτή η φράση είναι για μένα το κλειδί όλου του έργου. Έτσι κατανόησα τελικά και το ρόλο του Χορού στο έργο, την έννοια του μεταφυσικού στοιχείου, αλλά και την ίδια την τραγικότητα του κεντρικού ήρωα. Οπότε ο τρόπος που «είδα» σκηνοθετικά το έργο και το άφησα να με οδηγήσει προέκυψε μέσω του λόγου.

Ο Οιδίπους Τύραννος είναι η «κατεξοχήν τραγωδία της γνώσης», όπως αναφέρει ο Μίνως Βολανάκης. Ασπάζεστε αυτή την ερμηνεία; Ποια άλλη κρίσιμη διάσταση θα θέλατε να συμπεριλάβετε;

Ο ήρωας του έργου συνεχώς ερευνά και ανακαλύπτει, μέχρι να επαναπροσδιορίσει τον ίδιο του τον εαυτό. Οι λέξεις «φως», «είδα», «μάτια» και «αλήθεια» επαναλαμβάνονται αμέτρητες φορές μέσα στο έργο. Οπότε ναι, είναι ένα έργο για τη γνώση και την κατανόηση της ανθρώπινης κατάστασης. Ο τυφλός Τειρεσίας κατέχει τη γνώση και ο Οιδίποδας μόνο όταν τυφλώνεται έχει απόλυτη επίγνωση του ποιος είναι. Η πορεία του ήρωα είναι τραγική ακριβώς επειδή δεν σταματά ποτέ να ψάχνει την πραγματική του ταυτότητα, ακόμα κι όταν όλα τα στοιχεία υποδηλώνουν ότι ο ίδιος είναι το μίasma. Η ανάγκη του να γνωρίσει τον εαυτό του και ταυτόχρονα να αναλάβει την ευθύνη της ύπαρξής του, αλλά και την ευθύνη της πόλης που τον επέλεξε ως ηγεμόνα, είναι μεγαλειώδης. Είναι ένα έργο επίσης όπου η πολιτική ταυτότητα έχει σημασία. Ο Οιδίποδας συνομιλεί με τους πολίτες της Θήβας δημόσια, ακούει τη γνώμη τους και κάνει ό,τι περνά από το χέρι του για να σώσει την πόλη από το λοιμό. Από τη μεριά του, ο Χορός είναι διαρκώς αλληλέγγυος προς τον ήρωα. Τον υποστηρίζει και τον δικαιολογεί ακόμα κι όταν τα στοιχεία εναντίον του είναι ολοφάνερα. Και αυτό επειδή τον αντιλαμβάνεται μεν ως υπεύθυνο πολίτη και σωτήρα του, αλλά ταυτόχρονα και ως έναν θνητό. Είναι ένα έργο, λοιπόν, όπου η πολιτική ταυτότητα ταυτίζεται με την ατομική. Το συλλογικό και το προσωπικό είναι αλληλένδετα και μαζί συνθέτουν την εύθραυστη ανθρώπινη ύπαρξη.

Οιδίπους Τύραννος

Συνέντευξη
Θανάσης Γεωργίου

Φωτογραφία: ©Αιμιλία Βάλβη

Ο Οιδίποδας, με εφόδια τη σκέψη και τη λογική, όλα αυτά τα εργαλεία δηλαδή που έχει θεοποιήσει ο άνθρωπος του δυτικού, κυρίως, κόσμου, προσπαθεί να δώσει απάντηση στο αιώνιο οντολογικό πρόβλημα του «ποιος είμαι».

Η έννοια του τραγικού έχει, κατά κάποιον τρόπο, παγιωθεί στην ιστορία του θεάτρου ως η πτώση ενός ευσεβούς, ισχυρού ανθρώπου από το βάθρο της εξουσίας του, ταυτόχρονα με την ηθική του καταβάρθρωση. Τι είναι αυτό που κρατάτε από την πορεία πτώσης του Οιδίποδα, τον οποίο και θα ερμηνεύσετε;

Στην τέλεια πλοκή του *Οιδίποδα*, ο ήρωας είναι ο ίδιος διώκτης και διωκόμενος. Η τραγική αλήθεια που κρύβεται στον *Οιδίποδα* είναι ότι ο ήρωας έπραξε ό,τι έπραξε εν πλήρη αγνοία. Η πτώση του δεν οφείλεται σε θεϊκή δύναμη, αλλά στην περιορισμένη γνώση του ανθρώπου. Στην πραγματικότητα, κανείς δεν ενδιαφέρεται να βρει τον δολοφόνο του Λαΐου και τον υπεύθυνο για το μίσημα που καταστρέφει τη Θήβα, αφού όλοι τον ξέρουν. Αυτό που απομένει είναι να βρει ο δολοφόνος τον εαυτό του. Πρόκειται στην ουσία για μια οδυνηρή πορεία από την αγνοία στην αλήθεια και την αυτογνωσία.

Ο Οιδίποδας, με εφόδια τη σκέψη και τη λογική, όλα αυτά τα εργαλεία δηλαδή που έχει θεοποιήσει ο άνθρωπος του δυτικού, κυρίως, κόσμου, προσπαθεί να δώσει απάντηση στο αιώνιο οντολογικό πρόβλημα του «ποιος είμαι». Συνειδητοποιεί πως το μυαλό του αποδεικνύεται αξιολύπητα αδύναμο – όχι μόνο για να αποφύγει τη μοίρα του, αλλά και για να βρει το νόημα πίσω από τη φρίκη της ύπαρξής του. Ποτέ δεν είδε τόσο καθαρά όσο τη στιγμή που έβγαλε τα μάτια του. Αυτός ο κλονισμός της ανθρώπινης βεβαιότητας – η πίστη ότι η αλήθεια βρίσκεται όχι σε αυτό που ξέρουμε, αλλά σε αυτό που δεν ξέρουμε – είναι ό,τι κρατάω από τη συνάντησή μου μαζί του.

Ο Οιδίποδας ως αρχέτυπο ή ως ιδιοσυγκρασιακό υποκείμενο; Πώς τον «διαβάζετε»;

Όταν μιλάμε για αρχαίο δράμα, αναπόφευκτα μιλάμε για σύμβολα, για αρχετυπικές μορφές, για συλλογικό ασυνείδητο, για οντολογικά ερωτήματα που ξεπερνούν το χώρο και το χρόνο. Ο Οιδίποδας εκπροσωπεί τη θέση του ανθρώπου σε ένα ακατανόητο πλαίσιο συμπαντικής τάξης. Αυτά όλα έχουν αναλυθεί και θα συνεχίσουν να προκαλούν τη σκέψη πνευματικών ανθρώπων. Αν όμως με ρωτήσει κάποιος, ειλικρινά δεν ξέρω να απαντήσω με ποιον τρόπο μεταφράζονται υποκριτικά. Δεν ξέρω πώς μπορεί ένας ηθοποιός να παίξει ένα αρχέτυπο, με ποιον τρόπο να το προσεγγίσει. Έτσι κι αλλιώς, κάθε ρόλος για τον ηθοποιό είναι μια ψυχική –όχι ψυχολογική– διαδικασία. Με ενδιαφέρει η ροή των θεμάτων που υπάρχουν στον Οιδίποδα, η πορεία του από το φως στο σκοτάδι και, κυρίως, το πολύπλοκο της προσωπικότητάς του. Τον σκέφτομαι σαν ένα αγόρι που μεγάλωσε απότομα. Του δόθηκε η εξουσία μιας χώρας, υιοθέτησε όλα τα εξωτερικά χαρακτηριστικά που μια τέτοια θέση απαιτεί, αλλά μέσα του έμεινε για πάντα σε εκείνη ακριβώς τη στιγμή που τον άφησε η μάνα του και ο πατέρας του τον κρέμασε από τα πόδια σαν σφαχτάρι. Μόνο έτσι αισθάνομαι ότι μπορώ να τον πλησιάσω. Και μόνο έτσι με αφορά.

Ποιες οι απαιτήσεις και οι ιδιαιτερότητες του αρχαίου δράματος; Πώς το αντιμετωπίζετε;

Αυτό που εγώ αντιλαμβάνομαι σαν ιδιαιτερότητα του αρχαίου δράματος είναι ότι όποιος ασχολείται μαζί του, ανεξαρτήτως ιδιότητας, πρέπει να πορευτεί σε μια ρωγμή ανάμεσα στο γήινο και στο υπερβατικό, ή, όπως λέει ο Οιδίποδας στον Τειρεσία, ανάμεσα στο ονομαστό και στο ακατονόμαστο. Πάντα αισθάνεσαι πως, απ' όπου κι αν το κυκλώσεις, κάτι ξεφεύγει. Αυτό είναι, βέβαια, που έχει και το μεγαλύτερο ενδιαφέρον. Πρέπει κανείς να εμπιστευτεί αυτό που εκ πρώτης όψεως τον τρομάζει, για να το κατανοήσει σε ένα άλλο επίπεδο από αυτό που κατανοούμε την καθημερινότητά μας. Είναι σαν μια πορεία ανάμεσα στο οικείο και στο ανοίκειο, και πιστεύω πως όσο πιο πολύ αφεθεί κανείς στην αβεβαιότητα που σου προκαλούν τέτοια κείμενα, τόσο πιο ουσιαστικά θα τα προσεγγίσει.

**Τώρα μπορώ να ξεκουραστώ...
το βάρος μέσα μου έφυγε...
είναι μόνο έξω, ολόγυρα.**

Machinal

της Σόφι Τρέντγουελ

Το *Machinal*, ένα από τα πιο σημαντικά έργα της σύγχρονης αμερικανικής δραματουργίας, γραμμένο από μια ιδιαίτερα αιχμηρή φωνή της, τη Σόφι Τρέντγουελ, εστιάζει στη γυναικεία ταυτότητα, στις κρίσιμες στιγμές της πάλης της για την αντιμετώπιση του βάρους των πολλαπλών κοινωνικών της ρόλων, στην καταπίεση που υφίσταται τόσο στο οικογενειακό όσο και στο εργασιακό της περιβάλλον, μα και στις επιθυμίες της, σε ό,τι λαχταρά και παραμένει θαμμένο μέσα στην τύρβη της καθημερινότητας.

Η συγγραφέας χρησιμοποιεί ως αφετηρία της ένα πραγματικό γεγονός για να μας μεταφέρει, σε μια άκρως ρυθμική γλώσσα, την αγωνιώδη προσπάθεια μιας νεαρής γυναίκας να υποστηρίξει την υποτιθέμενη κανονικότητα της ύπαρξής της, καταγράφοντας τα μεταβατικά στάδια στην πορεία της ζωής της: από τη δουλειά στο σπίτι, από το γάμο στο ταξίδι του μέλιτος και από τη μητρότητα σε έναν εξωσυζυγικό δεσμό.

Η σκηνοθέτις Αύρα Σιδηροπούλου και η δυναμική ομάδα συνεργατών που την πλαισιώνει αναμετρώνται με το εξαιρετιστικό ύφος του έργου για να πλάσουν επί σκηνής με λόγο, ήχο και εικόνες τη διαδρομή αυτής της γυναίκας προς τη διεκδίκηση της προσωπικής της ελευθερίας.

Μετάφραση
ΓΙΩΡΓΟΣ ΔΕΠΑΣΤΑΣ

Σκηνοθεσία
ΑΥΡΑ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

Σκηνικά
ΓΙΩΡΓΟΣ ΤΕΝΕΝΤΕΣ

Κοστούμια
ΛΥΔΙΑ ΜΑΝΔΡΙΔΟΥ

Μουσική
ΒΑΝΙΑΣ ΑΠΕΡΓΗΣ

Κίνηση
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΟΦΗ

Video Art
ΑΡΤΕΜΙΣ ΤΖΑΒΡΑ-BULLOCH

Σχεδιασμός φωτισμών
ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΑΡΤΑΡΗΣ

Βοηθός σκηνοθέτιδας
ΜΑΡΙΑ ΧΑΤΖΗΣΤΥΛΛΗ

Παίζουν
ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΑΓΙΩΤΟΣ
ΦΩΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ
ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΠΑΝΟΣ ΜΑΚΡΗΣ
ΤΖΩΡΤΖΙΝΑ ΤΑΤΣΗ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΤΣΙΟΣ
ΜΗΔΕΙΑ ΧΑΝΝΑ
ΜΥΡΣΙΝΗ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Παραστάσεις

Λευκωσία: Θέατρο ΘΟΚ, Νέα Σκηνή
Από 8 Απριλίου 2022
και σε περιοδεία

Machinal της Σόφι Τρέντγουελ

Η Σόφι Τρέντγουελ αποτελεί μία από τις πιο σημαντικές γυναίκες φωνές της αμερικανικής δραματολογίας στα χρόνια του μοντερνισμού. Οι λεπτομέρειες της ζωής της υποδεικνύουν μια γυναίκα με άοκνη δραστηριότητα, αποφασιστική και μαχητική. Γεννήθηκε στο Στόκτον της Καλιφόρνιας το 1885 και αποφοίτησε από το Πανεπιστήμιο Μπέρκλεϊ της ίδιας πολιτείας το 1906. Κατά τη διάρκεια των σπουδών της κάνει τις πρώτες της προσπάθειες να συγγράψει θεατρικά έργα. Από την αποφοίτησή της και έπειτα εργάζεται περιστασιακά ως δασκάλα, δημοσιογράφος στον Τύπο και ηθοποιός του βοντβίλ. Το 1908 προσλαμβάνεται ως αρθρογράφος και κριτικός θεάτρου στην εφημερίδα *San Francisco Bulletin* και αργότερα στις εφημερίδες *New York Evening Journal*, *Harper's Weekly* και *New York America*. Υπήρξε ενεργό μέλος της φεμινιστικής οργάνωσης Lucy Stone, η οποία αγωνιζόταν για το δικαίωμα ψήφου των γυναικών. Η πορεία που διέγραψε στη δημοσιογραφία είναι εντυπωσιακή. Εργάστηκε ως πολεμική ανταποκρίτρια κατά τη διάρκεια του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, κάλυψε δημοσιογραφικά την Μεξικανική Επανάσταση, ενώ είναι η μόνη δημοσιογράφος παγκοσμίως στην οποία δίνει αποκλειστική συνέντευξη ο Πάπσος Βίγια. Το 1940 πεθαίνει στην Τούσον. Το σώμα της δωρίζεται στο Τμήμα Ανατομίας του Πανεπιστημίου της Αριζόνας, ενώ η Ρωμαιοκαθολική Επισκοπή της Τούσον διαχειρίζεται τα πνευματικά της δικαιώματα.

Η Τρέντγουελ συγκεντρώνει μια πλούσια συγχομυδία που περιλαμβάνει τριάντα εννέα θεατρικά έργα, τέσσερα μυθιστορήματα και πολυάριθμα δημοσιογραφικά άρθρα. Η θεματολογία της ποικίλλει, το ίδιο και το δημοσιογραφικό της έργο. Η θεατρική της γραφή, συχνά εμπνευσμένη από τις εμπειρίες της στη δημοσιογραφία, εξετάζει κυρίως τον επαναπροσδιορισμό των ρόλων των γυναικών στη σύγχρονη κοινωνία, διερευνώντας καιρία ζητήματα, όπως το δικαίωμα ψήφου, τα δικαιώματα των γυναικών για αυτόνομες ταυτότητες εντός και εκτός γάμου, οι κοινωνικοί ρόλοι τους, τα έμφυλα κοινωνικά πρότυπα, η καταπίεση, η σεξουαλική ανισότητα, η σεξουαλική απελευθέρωση κ.ά.

Είναι γνωστή κυρίως για ένα μόνο έργο της, το οποίο κράτησε ζωντανή τη φήμη της μέχρι σήμερα. Στο *Machinal*, το οποίο γράφτηκε το 1928 και παρουσιάστηκε στο Μπρόντγουεϊ το ίδιο έτος, συγχωνεύονται υφολογικές μίξεις – από το ρεαλισμό έως τον εξπρεσιονισμό και το συμβολισμό – με θέματα που αφορούν τη γυναικεία ταυτότητα, την ελευθερία της βούλησης και τις κοινωνικές συμβάσεις που επιβάλλει η πατριαρχία. Εξ ου και έχει αναγνωριστεί ως ένα από τα πιο αντιπροσωπευτικά πρωτοφεμινιστικά έργα.

Η συγγραφέας αντλεί έμπνευση από τα πρακτικά μιας από τις πιο πολυσυζητημένες δίκες στον 20ό αιώνα: την υπόθεση της Ruth Snyder και του εραστή της, Judd Gray, στην οποία ερωμένη και εραστής κατηγορήθηκαν για τη δολοφονία του συζύγου της πρώτης.

Ο τίτλος του έργου προέρχεται από τη γαλλική λέξη *machinal*, που σημαίνει «μηχανικό», υπογραμμίζοντας έτσι τον διαρκή αγώνα μιας γυναίκας να διαμορφώσει ένα διαφορετικό μέλλον, ενώ βρίσκεται παγιδευμένη μέσα στα γρανάζια της μηχανοποιημένης κοινωνίας της εποχής της. Πρόκειται για μια νεαρή υπάλληλο, η οποία εργάζεται σε ένα βαρετό γραφείο και παντρεύεται, χωρίς να αγαπά, το αφεντικό της. Η Νέα Γυναίκα, όπως την ονομάζει η συγγραφέας, είναι μια ευάλωτη και εύθραυστη γυναίκα που προσπαθεί να αφογκραστεί τον εσωτερικό της κόσμο –όνειρα, επιθυμίες, ανησυχίες–, αναζητώντας μέσα σε μια κλειστοφοβική, απρόσωπη κοινωνία την αυτοπραγμάτωσή της. Ο γάμος και η μητρότητα την καταπιέζουν, ενώ η παράδοσή της στον έρωτα της προσφέρει μια διέξοδο, μια δυνατότητα διαφυγής.

Η πλοκή του έργου διαρθρώνεται σε εννέα σκηνές από τη ζωή «μιας συντησιμένης νεαρής γυναίκας, μιας οποιασδήποτε γυναίκας», όπως περιγράφει την ηρωίδα η συγγραφέας. Κάθε επεισόδιο, όπως το ονομάζει, απεικονίζει ένα σταθμό στη ζωή της Νέας Γυναίκας: «Στη δουλειά», «Στο σπίτι», «Μήνας του μέλιτος», «Μητρικό», «Απαγορευμένο», «Ερωτικό», «Οικιακό», «Ο νόμος» και «Μια μηχανή». Ίσως σκόπιμα η συγγραφέας επέλεξε τη δομή των εννέα επεισοδίων, τα οποία εύστοχα υποδηλώνουν τη διάρκεια μιας κύησης.

Στο πρώτο επεισόδιο παρατηρούμε τη Νέα Γυναίκα να αδυνατεί να ακολουθήσει τους μηχανοποιημένους ρυθμούς εργασίας των συναδέλφων της. Στην επόμενη σκηνή η Μητέρα ενθαρρύνει τη Νέα Γυναίκα να αποδεχτεί την πρόταση γάμου του αφεντικού της, Τζωρτζ Τζόουνς, και να αφήσει στην άκρη τους δισταγμούς της. Ακολούθως η δράση εκτυλίσσεται στην κρεβατοκάμαρα ενός ξενοδοχείου, όπου ο νέος της σύζυγος απορρίπτει τις σεξουαλικές της φοβίες ως παράλογες. Στο τέταρτο επεισόδιο η Νέα Γυναίκα αντιστέκεται στον τοκετό και στον επικείμενο μητρικό ρόλο. Η Νέα Γυναίκα (που αναγνωρίζεται για πρώτη φορά με το όνομά της: Έλεν Τζόουνς) συναντά σε ένα μπαρ έναν νεαρό τυχοδιώκτη που επέστρεψε πρόσφατα από το Μεξικό, και φεύγει μαζί του για το διαμέρισμά του. Τη σκηνή της σεξουαλικής απελευθέρωσής της διαδέχεται η σκηνή στο σπίτι της, όπου ο σύζυγός της μιλάει για τη δουλειά, τα ακίνητα και την απόκτηση περιουσίας. Το έργο ολοκληρώνεται με την Έλεν Τζόουνς να δικάζεται για τη δολοφονία του συζύγου της και να οδηγείται στην ηλεκτρική καρέκλα.

Το θέατρο της Σόφι Τρέντγουελ δεν καινοτομεί μόνο θεματολογικά, αλλά εισάγει και ένα ιδιαίτερο συγγραφικό ύφος. Η χρήση μιας σειράς εξπρεσιονιστικών τεχνικών στο συγκεκριμένο έργο, όπως οι μακροσκελείς εσωτερικοί μονόλογοι, που φωτίζουν την ψυχολογική κατάσταση της Νέας Γυναίκας και υπογραμμίζουν την αναστοχαστική διεργασία της, το καλειδοσκοπικό ηχητικό τοπίο της πόλης, οι επαναλαμβανόμενοι, στακάτοι διάλογοι, καθώς και οι τυποποιημένοι δευτερεύοντες χαρακτήρες, εντείνουν την επίπονη εσωτερική πάλη της ηρωίδας μέσα στην τόσο βίαιη κοινωνική πραγματικότητα της Αμερικής του μεσοπολέμου.

Machinal

Συνέντευξη
Τζωρτζίνα Τάτση

Φωτογραφία: @Φρόσω Γεωργίου

Η Νέα Γυναίκα ήθελε να σωθεί από την ασφυξία που της όρισε η ζωή την οποία αναγκάστηκε να ζήσει. Η ίδια, όταν ομολογεί και παραδέχεται το έγκλημα, όταν την ρωτούν «Γιατί;», απαντά: «Για να είμαι ελεύθερη».

Συνέντευξη
Τζωρτζίνα Τάτση

Η Νέα Γυναίκα στο έργο επαναλαμβάνει εναγωνίως αυτή την αόριστη επίκληση: «Κάποιον...» Ποιον ή τι αναζητά μέσα σε μια κοινωνία που ουσιαστικά την αντιμετωπίζει ως ελαττωματικό εξάρτημα της μηχανής της;

Η Νέα Γυναίκα αναζητά τη θέση της στον κόσμο. «Μια ζεστή γωνιά να ζεσταθεί», σε έναν κόσμο που δεν την καταλαβαίνει, που δεν προσπαθεί καν να την καταλάβει και λειτουργεί χωρίς καμία συμπόνια, απέναντί της, αλλά κυρίως απέναντι στον πυρήνα της ύπαρξής του. Ο «κάποιος» και το «κάτι» που ποθεί η Νέα Γυναίκα, η Έλεν, είναι η γαλήνη που αναζητά ο καθένας μας, η ηρεμία που προσφέρει η ουσιαστική σχέση με ό,τι μας περιβάλλει.

Πόσο καταλυτικός είναι ο έρωτας στη μεταστροφή της Νέας Γυναίκας;

Θεωρώ πως η Νέα Γυναίκα οδηγήθηκε στον έρωτα από ένστικτο επιβίωσης. Ορθώθηκε μέσα της η πίστη στη ζωή και στους ανθρώπους, φανερώθηκε σε μια στιγμή μεγάλης απόγνωσης, και ουσιαστικά αποφάσισε να μην υποταχθεί σε αυτό που «ορίστηκε» να πράξει. Ο έρωτας για τη Νέα Γυναίκα είναι αντίσταση και επανάσταση ταυτόχρονα. Το να αφεθείς άλλωστε στον έρωτα προϋποθέτει ισχυρή τόλμη. Τώρα, αν είναι καταλυτικός... Υπάρχει έρωτας που να μην είναι καταλυτικός; Σε ποιον άνθρωπο δεν έχουν μετακινηθεί τα σωθικά του κολυμπώντας μέσα στον έρωτα;

Τι είναι αυτό, τελικά, που οδηγεί τη Νέα Γυναίκα στο έγκλημα;

Η Νέα Γυναίκα ήθελε να σωθεί από την ασφυξία που της όρισε η ζωή την οποία αναγκάστηκε να ζήσει. Η ίδια, όταν ομολογεί και παραδέχεται το έγκλημα, όταν την ρωτούν «Γιατί;», απαντά: «Για να είμαι ελεύθερη». Δεν υπήρχε άλλη επιλογή για εκείνη. Ο μόνος τρόπος για να αποκτήσει την ελευθερία της βάσει της ψυχοσύνθεσής της, η οποία διαμορφώθηκε ή κατατροπώθηκε, θα έλεγα, από τη μόνιμη καταπίεση που δεχόταν από την οικογένειά της, από τη δουλειά της και, τελικά, από τον άντρα της, ήταν να διαπράξει αυτό το έγκλημα. Ο φόβος την οδήγησε εκεί.

Κατά τη γνώμη σας, το *Machinal* είναι ξεκάθαρα ένα φεμινιστικό έργο;

Το *Machinal* –όπως το αποκωδικοποιήσαμε στις πρόβες μας τουλάχιστον, με την καθοδήγηση της Αύρας Σιδηροπούλου– είναι ένα έργο που καταπιάνεται με την αναζήτηση της ελευθερίας του ανθρώπου. Αυτός ο άνθρωπος στο έργο ορίζεται ως Νέα Γυναίκα. Αλλά ουσιαστικά όλοι οι χαρακτήρες του έργου, άντρες-γυναίκες, είναι βαθιά καταπιεσμένοι από το σύστημα, από τη «μηχανή» που δεν σταματά ποτέ. Γενικά, κατά τη μελέτη του έργου δυσκολευτήκαμε σε όλα τα ζητήματα να καταλήξουμε σε ξεκάθαρους απόψεις. Το κείμενο είναι τόσο περίπλοκο και βαθύ, που μας άφηνε –και ακόμα το κάνει– περιθώρια για αμφισβήτηση των ίδιων μας των λογισμών. Ναι, γράφτηκε από γυναίκα και ακολουθούμε την ιστορία μιας γυναίκας. Αυτό από μόνο του κάτι σηματοδοτεί, παρόλα όμως με εκατό άλλα που ξεδιπλώνονται διαβάζοντας, μελετώντας και βλέποντας, θέλω να ελπίζω, το έργο.

Machinal

Συνέντευξη
Γιώργος Τενέντες

Φωτογραφία: @Χάρης Κυριανού

Μια συνεργασία αξίζει τον κύκλο της όταν ο ένας ανοίγει χώρο στον άλλο, ώστε ο καθένας να μπορεί να τοποθετήσει εντός του αυτά που τον αφορούν. Το θέατρο, ωστόσο, αναζητά τη σύνθεση, τρέφεται από την έλξη και τον ερωτισμό που δύνανται να προκαλέσουν οι άνθρωποί του.

Δεν είναι η πρώτη συνεργασία σας με τη σκηνοθέτιδα της παράστασης, Αύρα Σιδηροπούλου. Πόσο σημαντικό είναι να έχει κανείς σταθερές συνεργασίες σε αυτό το χώρο; Πώς έχουν συνδιαμορφωθεί οι κώδικές σας και, επιγραμματικά, τι περιλαμβάνουν;

Θα έλεγα πως η σταθερή εκτίμηση προς έναν άνθρωπο είναι πιο σημαντική από μια σταθερή συνεργασία. Ειδικά στο χώρο των παραστατικών τεχνών, που ορίζεται από τη διαρκή σύνθεση ρόλων, σκέψεων, σωμάτων, λέξεων και μεθόδων, νιώθω να αυτοαναίρεται οποιαδήποτε τάση για σταθερότητα. Κατά συνέπεια, πιστεύω σε κύκλους συνεργασιών εντός των οποίων υπάρχουν διακριτοί ρόλοι. Με την Αύρα Σιδηροπούλου υπάρχει και η εκτίμηση και η διακριτότητα ρόλων. Η ίδια αισθάνομαι πως εμπνέεται κυρίως από τη μουσικότητα του λόγου και τη διάθεση να συνθέσει τις προσωπικότητες μιας ομάδας ανθρώπων μέσα σε αυτήν, σε αντίθεση με μένα, που αναζητώ στα κείμενα σχήματα και σχέσεις, προσπαθώντας να τους αποδώσω υλικότητα πάνω στη σκηνή. Ο ένας λοιπόν καταπιάνεται με την πλάση και το ρυθμό των λέξεων και των νοημάτων τους, και ο άλλος χρησιμοποιεί την οργάνωση και τη σιωπή της ύλης για να πετύχει ακριβώς το ίδιο, την αποσαφήνιση δηλαδή, μέσα από κάθε κείμενο, δομών που συγχρονίζονται με αυτές της κοινωνίας ή της φύσης των ανθρώπων.

Μια συνεργασία αξίζει τον κύκλο της όταν ο ένας ανοίγει χώρο στον άλλο, ώστε ο καθένας να μπορεί να τοποθετήσει εντός του αυτά που τον αφορούν. Το θέατρο, ωστόσο, αναζητά τη σύνθεση, τρέφεται από την έλξη και τον ερωτισμό που δύνανται να προκαλέσουν οι άνθρωποι του. Και εμείς οφείλουμε –όχι τόσο για εμάς, όσο για το ίδιο το θέατρο– να αφηνόμαστε, ώστε να προκύψουν νέες προσλήψεις, πιθανόν, μέσα από την ανασύνθεση των ανθρώπων του.

Ποια σημεία του έργου λειτούργησαν ως αφορμές έμπνευσης για να το ερμηνεύσετε εικαστικά; Εντοπίσατε μοτίβα τα οποία αξιοποιήσατε;

Η σταθερότητα στη δουλειά μου φαίνεται να αφορά περισσότερο αυτά που αναζητώ σε κάθε θεατρικό έργο, τόσο που να μοιάζει με εμμονή. Αυτά σχετίζονται με την ανάγκη κάθε όντος να υπερβεί το χρόνο και το θάνατο, αλλά και με τις παρορμήσεις που αυτή η ανάγκη τού δημιουργεί. Είναι η τάση των εγωιστικών μας γονιδίων, όπως τα ονομάζει ο Ρίτσαρντ Ντόκινς, που στη μανία τους να συνεχίσουν να υπάρχουν μέσω των απογόνων τους, καταπίνουν υλικά, χωρικά και ιδεολογικά καθετί άλλο. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, σκέφτομαι πως η φράση «έλλειψη ελευθερίας» είναι ακριβώς η απώλεια του δικαιώματος να ζήσεις ως διακριτή ταυτότητα μόνο και μόνο από την πίστη κάποιου πως αξίζει να συνεχίσει να υπάρχει μέσα στο χρόνο περισσότερο απ' ό,τι αξίζεις εσύ. Κάτω απ' αυτό τον τίτλο μπορείς να βρεις απαντήσεις και να ορίσεις τις σχέσεις γονιών και απογόνων, εργοδότη και υπαλλήλων, συντρόφων, φίλων, συνεργατών, συμπολιτών ή και κρατών.

Στο *Machinal* διέκρινα σταθερούς νοηματικούς άξονες που έχουν σχέση με αυτή τη θεώρηση. Από τη μία η μάνα με την κόρη, που ως αντάλλαγμα για την ανατροφή στα παιδικά και νεανικά της χρόνια «απαιτεί» την πλήρη ιδεολογική αυτο-αντιγραφή και υλική υποστήριξη ως το θάνατο του σώματός της, και από την άλλη το «φαινόμενο» Τζωρτζ (Χένρυ) Τζούνς, του επικρατούς δηλαδή αρσενικού, που η υλική του δύναμη τον κάνει να μπορεί να επιλέξει το ταίρι αυτό που θα είναι ικανό «για τη διαιώνιση συνταγμάτων καβαλάρηδων και τυμπανιστών», δανειζόμενος μια φράση από το *Βούτσεκ*, αφού δεν θα μπορούσα να το πω καλύτερα. Σε αυτού του τύπου τις διαλεκτικές προσπάθησα να δώσω υλική υπόσταση κάνοντας χρήση σε ένα μορφικό γλωσσάρι στο οποίο σχεδόν πάντα επανέρχομαι, απλά δηλαδή αντικείμενα ή επιφάνειες που τους απέδωσα νοήματα που με αφορούν, και μέσα από τη σχέση τους, πάνω σε καθορισμένους άξονες επί σκηνής, επιχειρήσα να δημιουργήσω τους χώρους και τα σημεία για να εισέλθουν δομές του κειμένου.

Πόσο διαφορετική είναι η σημερινή κοινωνία από αυτήν της Τρέντγουελ; Όσον αφορά την ανθρώπινη χειραφέτηση, υπάρχουν ακόμα κοινά αιτήματα ή εκκρεμείς διεκδικήσεις;

Αν υπάρχει κάτι που μπορεί να επικρατήσει στη φυσική εγωιστική μας τάση, τούτο είναι ο αλτρουισμός που πηγάζει από την καλλιέργεια και τον πολιτισμό του ανθρώπου. Είναι άλλωστε το μόνο πράγμα, πέραν των γονιδίων μας, που εμφανίστηκε τις τελευταίες χιλιάδες χρόνια και που μπορεί να μεταβεί από γενιά σε γενιά. Έτσι δημιουργήθηκαν δύο αντίρροπες βασανιστικές τάσεις. Τούτου του τύπου ο ανταγωνισμός, όμως, αφορά μια κλίμακα χρόνου πολύ μεγαλύτερη από αυτήν που συνήθως χρησιμοποιούμε για τα πράγματα. Γι' αυτό και η αρχαία τραγωδία, ο Σαίξπηρ και ο Μολιέρος, ο Τσέχωφ και ο Ίψεν, θα βρίσκουν πάντα το χώρο για να μας μιλούν. Αυτό συμβαίνει και με την κοινωνία της Τρέντγουελ σε σχέση με την κοινωνία των ημερών μας. Γιατί όσο κι αν νιώθουμε πως ο πολιτισμός «κοιμίζει» τον εγωισμό μας, δεν μπορούμε παρά να είμαστε πάντα καθ' οδόν για ένα ποθούμενο που ποτέ δεν θα μάθουμε αν θα το αγγίξουμε. Αυτό μπορεί να αφήνει μια γεύση τραγικότητας, ωστόσο δίνει και το αίσθημα της κοινής μοίρας και του σώματος της κοινωνίας, που μπορεί να φέρει κατανόηση για τον Άλλο. Το δυστύχημα είναι όταν ο βιολογικός μας εγωισμός παρεισφρέει στις δομές του πολιτισμού. Το θέατρο, όπως και κάθε μορφή τέχνης, οφείλει να είναι εκεί, ώστε να διεισδύει στην οντολογία της ανθρώπινης ύπαρξης και της συμπεριφοράς της. Να κατανοεί πως πάντα θα υπάρχει κάποιος που θα «πέφτει» ή πως η συμπεριφορά μας θα κάνει κάποιον να «πέφτει». Οι δε άδειες θέσεις των θεατών πριν από την παράσταση θα είναι πάντα εκεί για να υποδεχτούν το εν δυνάμει. Εκεί ακριβώς «κάθεται», νομίζω, και η αλήθεια του θεάτρου.

Φωτογραφίες: ©Γιώργος Χαραλάμπος

Παράσταση θεατρικού εργαστηρίου εφήβων «Δημιουργώντας μια παράσταση»

CONCORD FLORAL

Βασισμένο στο ομώνυμο έργο του Τζόρνταν Τάναχιλ

Τι ανακαλύψατε για τον εαυτό σας μέσα από το εργαστήριο «Δημιουργώντας μια παράσταση» και τη συμμετοχή σας στο *Concord Floral*;

ANNA-ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΓΚΡΟΖΑ: «Εγώ έμαθα ότι, όταν οι ψυχές ενωθούν, μπορεί να συμβεί κάτι πραγματικά όμορφο. Μπήκαμε στις Αποθήκες και έγινε ακριβώς αυτό: ενώθηκαν οι ψυχές μας. Γίναμε μια οικογένεια».

ΜΑΡΙΑ ΔΡΑΚΟΥ: «Ανακάλυψα μέχρι πού μπορώ να φτάσω – στο θέατρο και όχι μόνο. Εδώ ένιωσα ότι μπορώ να μιλήσω, να εκφραστώ, χωρίς να με κρίνει κανένας για το τι είμαι. Εδώ “τσαλακώθηκα” επειδή ακριβώς ένιωσα άνετα. Πιο πριν δεν το έκανα αυτό. Και στο θέατρο πρέπει κανείς να μάθει να “τσαλακώνεται”».

ΔΙΑΜΑΝΤΩ-ΗΛΕΚΤΡΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ: «Ανακάλυψα ότι υπάρχουν πιο σημαντικά πράγματα από το σχολείο, τους βαθμούς και τα μαθήματα. Έκανα πραγματικούς φίλους εδώ και πέρασα πολύ ωραία μαζί τους».

ΕΛΛΗΠΟΛΙΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ: «Έμαθα ότι είναι πολύ σημαντικό να είσαι ομάδα. Έμαθα πολλά για το θέατρο. Έγινε καλύτερη. Γενικά, οι ανθρώπινες σχέσεις είναι δύσκολες, περίπλοκες, αλλά με όλα αυτά τα παιδιά όλα έγιναν τόσο εύκολα. Φαίνεται ότι δεν είναι και τόσο κουραστική η προσπάθεια για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο».

ΖΕΤΑ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΥ: «Μέσα από αυτή τη δράση έμαθα ότι δεν υπάρχει πραγματικά κανένας λόγος να φοβάμαι να ανοιχτώ και να μοιραστώ τις σκέψεις μου, τις ιδέες μου. Κανένας λόγος άγχους! Και ανακάλυψα πόσο μου αρέσει αυτός ο χώρος».

ΙΩΑΝΝΑ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΟΥ: «Τη λέξη ομάδα την έμαθα εδώ, στις Αποθήκες. Κάναμε τόσα πράγματα όλοι μαζί. Μαθαίναμε όλοι μαζί. Ήταν από τις καλύτερες στιγμές της ζωής μου».

ΔΗΜΟΣ ΦΟΥΡΝΙΔΗΣ: «Ανακάλυψα ότι μου αρέσει πάρα πολύ το θέατρο! Αρχικά η μαμά μου με έστειλε θέατρο για κάνω socializing, επειδή δεν μιλούσα με κανέναν στο σχολείο μου. Ντρεπόμουν. Το θέατρο με βοήθησε να ανοιχτώ σε άλλα άτομα και να επικοινωνήσω μαζί τους».

ΧΡΥΣΟΒΑΛΑΝΤΩ ΧΑΝΔΡΙΩΤΟΥ: «Ανακάλυψα ότι μου αρέσει να παρατηρώ τους ανθρώπους, να παρατηρώ τους χαρακτήρες τους, να τους ψυχολογώ κατά κάποιον τρόπο. Έχω δει, ασ πούμε, αρκετές ταινίες και σειρές και πλέον μπορώ άνετα να μαντέψω τι θα γίνει παρακάτω, πώς θα εξελιχθεί η πλοκή (Γέλια)».

ΙΩΑΝΝΑ ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ: «Εγώ ήμουν ένα αρκετά κλειστό παιδί. Το εργαστήριο του περασμένου καλοκαιριού με άλλαξε πραγματικά. Έστρωσα! (Γέλια) Είμαι πολύ πιο άνετη με τον εαυτό μου και με τους άλλους. Σκέφτομαι ότι θα ήθελα να είναι έτσι και το σχολείο».

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗ: «Ανακαλύπτω ακόμα τον εαυτό μου και το πού μπορώ να φτάσω. Διαπίστωσα ότι υπάρχουν πάρα πολλοί τρόποι για να αλληλεπιδράς με τους ανθρώπους. Ανακαλύπτω επίσης ότι συνεργάζομαι καλύτερα με άλλους απ’ ό,τι νόμιζα».

Μετάφραση αρχικού κειμένου: ΕΛΕΝΗ ΜΟΛΕΣΚΗ | Υπεύθυνοι εργαστηρίου-Σκηνοθεσία-Διασκευή: ΕΙΡΗΝΗ ΑΝΔΡΕΟΥ - ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΡΑΟΥΛΗΣ | Σκηνικά-Κοστούμια: ΣΤΑΥΡΗ ΠΑΠΑ | Σχεδιασμός ήχου-Μουσική επιμέλεια: ΑΝΤΩΝΗΣ ΧΑΤΖΗΑΝΤΩΝΗΣ | Σχεδιασμός φωτισμών: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΚΟΥΜΑΣ, ΣΤΑΥΡΟΣ ΤΑΡΤΑΡΗΣ | Βοηθός σκηνοθετών-σκηνογράφου: ΧΡΥΣΟΒΑΛΑΝΤΩ ΧΑΝΔΡΙΩΤΟΥ

Παίζουν: ANNA-ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΓΚΡΟΖΑ, ΜΑΡΙΑ ΔΡΑΚΟΥ, ΝΑΓΙΑ ΙΩΣΗΦ, ΔΙΑΜΑΝΤΩ-ΗΛΕΚΤΡΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, ΕΛΛΗΠΟΛΙΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, ΕΡΝΕΣΤΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ, ΖΕΤΑ ΛΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, ΑΝΤΩΝΙΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ, ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΡΑΣ, ΑΝΤΙΑ-ΜΑΡΙΑ ΠΑΥΛΙΔΟΥ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ, ΙΩΑΝΝΑ ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΟΥ, ΜΑΡΚΟΣ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ, ΔΗΜΟΣ ΦΟΥΡΝΙΔΗΣ, ΙΩΑΝΝΑ ΧΑΤΖΗΛΑΖΑΡΟΥ, ΡΑΦΑΕΛΛΑ ΧΑΤΖΗΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ, ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗ

Η παράσταση πραγματοποιήθηκε το Σάββατο 30 Απριλίου 2022.

Χορός, υποκριτική, διδασκαλία, κινημ/φος; Τι περιλαμβάνει η δημιουργική αναζήτησή σας μέσα σε τόσα πεδία; Πού αλλού θα επιθυμούσατε να δοκιμαστείτε;

Θα έλεγα ότι η δημιουργική αναζήτηση φύεται, για μένα, από τη διαρκή, αμφίδρομη έλξη μας προς το φως και το σκοτάδι. Η διαπραγματεύσή μας με τον έρωτα ή τη συνύπαρξη, αφενός, και με την απώλεια, το θάνατο, το κενό, αφετέρου, σχηματίζουν ένα δίκτυο ερωτήσεων-χωρίς-απάντηση τεράστιο, που, σαν να έχει μια δική του βούληση, δείχνει κάθε φορά τα μέσα – για μένα, ίσως είναι κάποτε η κίνηση, η γραφή ή η εικόνα– και τα υλικά που χρειάζεται για να διατυπωθεί. Δηλαδή το πεδίο, στην περίπτωση αυτή, είναι ένα.

Με πολλή ευγνωμοσύνη μπορώ να πω ότι αυτό το πεδίο που φτιάχνω και το οποίο θρέφει την προσωπική μου δουλειά νιώθω ότι είναι πραγματικά εκεί που θέλω να είμαι. Το χωράφι μου, ο κήπος μου. Προς το παρόν, δεν θα ήθελα τόσο να δοκιμαστώ σε κάποιο νέο μέσο, όσο να αφιερώσω χρόνο και δουλειά σε όσα έχω ξεκινήσει να εξερευνώ. Η μόνη αγάπη μου, ωστόσο, που ακόμα δεν έχει βρει το χώρο της στο «χωράφι» αυτό, είναι το αρχαίο θέατρο, αλλά νομίζω ότι θα συμβεί όταν το έδαφος είναι έτοιμο.

Άννη Χούρη

Κινησιολόγος (γενν. 1995) | Σπούδασε χορό στο Ballroom, Arthur Murray Dancing Studio (2018) και χοροθεραπεία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών (2019). Είναι απόφοιτος της Δραματικής Σχολής του Κρατικού Θεάτρου Βορείου Ελλάδος (2016) και φοιτήτρια του Τμήματος Κινηματογράφου, Σχολή Καλών Τεχνών, ΑΠΘ.

Εργάζεται αδιάλειπτα σε πολλά καλλιτεχνικά πεδία, τόσο ως ηθοποιός, performer, χορογράφος, όσο και ως εκπαιδύτρια χορού και θεάτρου.

Το 2021 έλαβε το Βραβείο Νέου Χορογράφου στην 21η Πλατφόρμα Χορογραφίας Κύπρου.

Φέτος συνεργάζεται για πρώτη φορά με τον ΘΟΚ, αναλαμβάνοντας την κινησιολογία της καλοκαιρινής παραγωγής *Μακρυκωσταίοι και Κοντογιώργηδες* των Αλέκου Σακελλάριου και Χρήστου Γιαννακόπουλου, σε σκηνοθεσία Παναγιώτη Λάρκου.

Νέο αίμα

Συνέντευξη
Άννη Χούρη

Πρώτη συμμετοχή σας, ως κινησιολόγος, σε θεατρική παραγωγή. Ποιες προκλήσεις αντιμετωπίζετε κατά τη διάρκεια των προβών;

Πέρα από τη μόνιμη πρόκληση του περιορισμένου χρόνου, το γεγονός ότι στο θέατρο έχουμε να μεταφέρουμε ένα συγκεκριμένο κείμενο επί σκηνής παρέχει μεν την άνεση της καθοδήγησης, ωστόσο κάποτε ίσως περιορίζει. Ό,τι «λαμπρό» κι αν έχεις να προτείνεις, αν δεν εξυπηρετεί τη δράση, το ρυθμό του έργου και, εντέλει, το θίασο που θα το ενσαρκώσει, δεν είναι χρήσιμο. Εννοείται, επίσης, ότι η δομή και ο τρόπος δουλειάς απαιτούν άλλες δεξιότητες και άλλη διαχείριση. Λαμβάνοντας υπόψη, βέβαια, το πόσο καθοριστική είναι η ομάδα των συντελεστών στον τρόπο δουλειάς, φαντάζομαι ότι κάθε φορά –σε κάθε συνεργασία και κάθε παραγωγή– θα είναι σαν πρώτη φορά! Με μια ομάδα, όμως, πρόθυμη και δοτική, βρίσκονται εύκολα οι δυναμικές και οι δρόμοι.

Τι σημαίνει για εσάς κίνηση στο θέατρο; Υπάρχουν ιδιαιτερότητες;

Σημαντική ιδιαιτερότητα στη διαδικασία αυτή είναι η έλλειψη κοινής γλώσσας –κοινού λεξιλογίου– όσον αφορά το σώμα και τη χρήση του από τον ηθοποιό. Σε σύγκριση ειδικά με το χορό, όπου υπάρχουν συγκεκριμένες τεχνικές, καθώς και μια πιο συνεννοημένη διατύπωση των σωματικών δυνατοτήτων, στο θέατρο οι διάφορες προσεγγίσεις δεν είναι πάντα γνωστές από όλους, με αποτέλεσμα η επικοινωνία να είναι πιο δύσκολη. Ως ηθοποιός, η σπουδή μας πολύ συχνά διαφέρει άρδην από δραματική σχολή σε δραματική σχολή, και σε συνδυασμό με τη βιωματική και υποκειμενική πρόσληψή της από τον καθένα, αποτελεί μια πολύ προσωπική οπτική στο αντικείμενο. Εκεί είναι που έρχεται η ομαδική δουλειά και το ξεκλειδώνει.

Πιο πολύ, λοιπόν, κίνηση στο θέατρο για μένα σημαίνει «συνεργασία». Είτε μιλάμε για μέρη με ομαδική χορογραφία (με την κλασική έννοια της χορογραφίας) είτε για την κίνηση ως χορογραφία της δράσης, οφείλουμε να είμαστε πιστοί στην «παρτιτούρα» μας και έτοιμοι να ακούσουμε και να δώσουμε χώρο στα άλλα «όργανα» της ορχήστρας. Όσο ταλέντο και πάθος κι αν μαζευτεί στη σκηνή, αν δεν είναι κουρδισμένο το ένα με το άλλο σώμα, δεν φανερώνεται αυτό το «κάτι». Ίσως αυτό να είναι και μια άλλη διατύπωση στην απάντηση: κίνηση είναι ο κοινός κώδικας των σωμάτων, αυτό που τους επιτρέπει να περπατήσουν έχοντας κοινή αναπνοή.

Ό,τι «λαμπρό» κι αν έχεις να προτείνεις, αν δεν εξυπηρετεί τη δράση, το ρυθμό του έργου και, εντέλει, το θίασο που θα το ενσαρκώσει, δεν είναι χρήσιμο.

Φωτογραφία: © Μάρη Λαυρεντιάδου

Βλέπουμε τον κόσμο να αλλάζει. Το θέατρο να αλλάζει. Μοιραία, εμείς της «παλιάς φρουράς» κάνουμε τις συγκρίσεις μας με βάση αυτά που έχουμε ζήσει και αναρωτιόμαστε γι' αυτά που έρχονται.

Εδουάρδος Γεωργίου

Σκηνογράφος-ενδυματολόγος (γενν. 1968) | Σπούδασε στην Αρχιτεκτονική Σχολή του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου και έκανε μεταπτυχιακές σπουδές σκηνογραφίας στην Αρχιτεκτονική Σχολή του Clermont-Ferrand. Παράλληλα με τις σπουδές του δούλεψε ως σκηνογράφος και ενδυματολόγος για διάφορες μικρές και μεγάλες παραγωγές. Έζησε και εργάστηκε στη Γαλλία ως σκηνογράφος του θιάσου L'Arbre à Nomades στο Παρίσι. Από το 2002 που εγκαταστάθηκε στην Ελλάδα, έχει δημιουργήσει πολυάριθμα σκηνικά και ενδύματα για το θέατρο. Ανάμεσα σε άλλα, έχει συνεργαστεί με το Εθνικό Θέατρο, το Κρατικό Θέατρο Βορείου Ελλάδας, την Πειραματική Σκηνή της «Τέχνης» στη Θεσσαλονίκη, το ΔΗΠΕΘΕ Αγρινίου, την ΕΘΑΛ και τον ΘΟΚ, σκηνογραφώντας, μεταξύ άλλων, έργα των Σοφοκλή, Τσέχωφ, Μαριβώ, Νόελ Κάουαρντ, Χάρολντ Πίντερ, Άλαν Έικμπουργκ, Αζίζ Νεσίν, Πόλα Βόγκελ, Χανόχ Λεβίν, Μάρτιν ΜακΝτόνα, Λούλας Αναγνωστάκη, Άλκης Ζέη, Στίβεν Κινγκ και Κάρλο Γκολντόνι.

Στις δημιουργίες του είναι ορατή η αίσθηση της θεατρικότητας, διαμορφωμένη με ακρίβεια και χρηστικότητα, αφήνοντας ζωηρά χρωματιστά ίχνη στο οπτικό πλέγμα των παραστάσεων.

Το 2008 ο Γεωργίου τιμήθηκε με το κυπριακό Κρατικό Βραβείο Θεάτρου για τη σκηνογραφία του στο έργο του Χάρολντ Πίντερ *Γυρισμός* (παραγωγή της ΕΘΑΛ).

Η δραστηριότητά του επεκτείνεται και στη σκηνογραφία κινηματογράφου, στον τομέα της σκηνογραφίας εκθέσεων και μουσειακών χώρων, καθώς και στην εκπαίδευση, διδάσκοντας από το 2018 το μάθημα της Σκηνογραφίας στην Ανώτερη Σχολή Δραματικής Τέχνης – Νέο Ελληνικό Θέατρο Γιώργου Αρμένι.

Φέτος συνεργάζεται για δωδέκατη φορά με τον ΘΟΚ, αναλαμβάνοντας τη σκηνογραφική και ενδυματολογική δημιουργία στην καλοκαιρινή παραγωγή *Μακρυκωσταίοι και Κοντογιώργηδες* των Αλέκου Σακελλάρη και Χρήστου Γιαννακόπουλου, σε σκηνοθεσία Παναγιώτη Λάρκου.

Παλιά φρουρά

Συνέντευξη
Εδουάρδος Γεωργίου

**Πώς ξεκίνησε το ταξίδι σας στο θέατρο;
Πόσα χρόνια διαρκεί;**

Η μητέρα μου, η σκηνογράφος Κλάρα Ζαχαράκη-Γεωργίου, ήταν εκείνη που με οδήγησε στον κόσμο του θεάτρου. Ως παιδί, παρακολουθούσα συνεπαρμένος τις πρόβες όπου γεννιόταν μια παράσταση, όλους τους συντελεστές, τους ηθοποιούς, τους τεχνικούς. Ο ΘΟΚ και το Δημοτικό Θέατρο Λευκωσίας ήταν οι χώροι όπου έμαθα τι είναι θέατρο, πώς γεννιέται, δημιουργείται και συντελείται η θεατρική πράξη. Ως έφηβος, πήρα έναν πιο ενεργό ρόλο και δούλεψα ως βοηθός σκηνογράφου και ως κατασκευαστής αντικειμένων φροντιστηρίου δίπλα στην Κλάρα. Ήμουν ήδη σίγουρος για το δρόμο που ήθελα να διαλέξω, το μονοπάτι που ήθελα να ακολουθήσω μέσα στο πυκνό δάσος της θεατρικής δημιουργίας. Από αυτά τα πρώτα χρόνια ξεκίνησα, με ιστορικές για το κυπριακό θέατρο φιγούρες να με συνοδεύουν, από τότε ως σήμερα, ως αναμνήσεις και θεμελιακά βιώματα. Φιγούρες όπως οι σκηνοθέτες Βλαδίμηρος Καυκαρίδης, Εύης Γαβριηλίδης, Νίκος Σιαφκάλης, οι ηθοποιοί Ανδρέας Μούστρας, Τζένη Γαϊτανοπούλου, Δέσποινα Μπεμπεδέλη, ο διευθυντής σκηνής Δημήτρης Καλλής, η μοδίστρα Σουζάνα Ιωάννου, ο αρχιτεχνικός Λοΐζος Χριστοδούλου και άλλοι πολλοί. Ατέλειωτη η λίστα... Από τότε έχουν περάσει σαράντα χρόνια. Έχω χαράξει πια τον δικό μου δρόμο. Το θέατρο όμως είναι τόσο εφήμερο... Χαράζεις δρόμους όπως τα καράβια στη θάλασσα, περνάς και ο δρόμος σβήνει, μένει μόνο η θάλασσα... Αλλά μένουν και οι αναμνήσεις των ανθρώπων, τα γραπτά τους λόγια, τα καλούδια που άφησες και πήρες από κάθε λιμάνι.

Βλέπουμε τον κόσμο να αλλάζει. Το θέατρο να αλλάζει. Μοιραία, εμείς της «παλιάς φρουράς» κάνουμε τις συγκρίσεις μας με βάση αυτά που έχουμε ζήσει και αναρωτιόμαστε γι' αυτά που έρχονται. Προσπαθώ πάντα να είμαι αισιόδοξος για το μέλλον του θεάτρου, και ειδικά εδώ, στον μικρό μας ρότσο. Μόνη εγγύηση της αισιοδοξίας μου –ή, αντίστροφα, πηγή των στιγμών απελπισίας– είναι οι ίδιοι οι άνθρωποι του θεάτρου. Στο βαθμό που συνειδητοποιούν τα θέλω τους, τις ανάγκες της κυπριακής κοινωνίας για τέχνη, τη δύναμη της δημιουργίας τους και της συλλογικής τους δράσης, υποβάλλουν όλα αυτά στη βάση της επαλήθευσης, ως προς την προοδευτική και την αναπτυξιακή τους διάσταση, και κάνουν έναν αγώνα δίκαιο και σκληρό. Είμαι ήσυχος ως προς αυτό.

Παλιά φρουρά

Συνέντευξη
Εδουάρδος Γεωργίου

Συνεργάζεστε ξανά με τον σκηνοθέτη Παναγιώτη Λάρκου, σε άλλη μία καλοκαιρινή παραγωγή του ΘΟΚ, τους Μακρυκωσταίους και Κοντογιώργηδες των Αλέκου Σακελλάριου και Χρήστου Γιαννακόπουλου. Πώς αλληλοσυμπληρώνεστε και πώς έχει εξελιχθεί αυτή η σχέση;

Για μένα, το θέατρο αντιπροσωπεύει ένα ύψιστο δώρο, ένα εργαλείο που μας φέρνει πιο κοντά στη χαρά της ζωής. Αυτό αναζητώ σε κάθε συνεργασία, πέρα και πάνω από το ίδιο το καλλιτεχνικό αποτέλεσμα – αν μπορούμε να διαχωρίσουμε αυτά τα δύο. Αυτό που θέλω να μείνει μετά το πέρασμά μου είναι οι ανθρώπινες σχέσεις σεβασμού, εμπιστοσύνης, συνεργασίας, συναδελφικότητας, αγάπης και χαράς. Όλα αυτά τα έχουμε κατακτήσει με τον Παναγιώτη. Και κάθε φορά ψάχνουμε καινούργιους τρόπους που να τροφοδοτούν στο φουλ το καλλιτεχνικό μας έργο. Ειδικά στην κωμωδία, με τον Παναγιώτη μπαίνουμε σε έναν στρόβιλο τρέλας! Κάθε φορά που δουλεύουμε μαζί, νιώθω ελεύθερος να προτείνω χωρίς αυτοπεριορισμούς, να αφήνομαι να οδηγηθώ από το πνεύμα της κωμωδίας, ένα πνεύμα κάθαρσης και λύτρωσης. Ως γνήσιος boomer, γουστάρω πάντοτε να κάθομαι με τους νέους στα οικογενειακά τραπέζια. Όταν αυτοί οι νέοι, όπως ο Λάρκου, όχι μόνο δέχονται να με κάνουν παρέα, αλλά μοιράζονται στιγμές χαράς και δημιουργίας, τότε ο σκοπός εκπληρώνεται: μου κόβουν είκοσι χρόνια!

Ποια είναι η κεντρική σύλληψη σε ό,τι αφορά τα σκηνικά και τα κοστούμια της παραγωγής; Σε ποιους αισθητικούς άξονες κινηθήκατε;

Δύο είναι οι κύριοι αισθητικοί άξονες της σκηνογραφικής και ενδυματολογικής πρότασης στους *Μακρυκωσταίους* και *Κοντογιώργηδες*. Πρώτα απ' όλα, η ιδέα ότι αυτό που θα δει ο θεατής είναι θέατρο στην πιο απλή του μορφή: σκηνικό φτιαγμένο από τελάρα και ζωγραφισμένο ύφασμα, ψεύτικες πόρτες και σκαλωσιές για να τα στηρίζουν. Ο θεατής θα βλέπει τους ηθοποιούς να αλλάζουν το σκηνικό, ως ένα σύγχρονο μπουλούκι, αποκαλύπτοντάς του την πίσω πλευρά των σκηνικών, το παρασκήνιο του θεάτρου. Ο δεύτερος άξονας αφορά την ίδια την κωμωδία, την τρέλα που αυτή φέρνει, την ιδιότητα της να μας φοράει τα μαγικά της γυαλιά, και έτσι να βλέπουμε τον κόσμο όπως πραγματικά είναι, ακαλίνωτος κι αλλοπρόσαλλος, χωρίς καμία σοβαροφάνεια. Αυτό εκφράζεται κυρίως μέσα από τα κοστούμια, τα αντικείμενα και την ασύστολη χρήση του χρώματος. Ταυτόχρονα, ο σχεδιασμός αυτής της παράστασης από τον ΘΟΚ ως μιας παραγωγής που θα μπορεί να παρουσιαστεί Εκτός Έδρας, δηλαδή σχεδόν σε κάθε θεατρικό χώρο σε όλη την Κύπρο, δημιούργησε ενδιαφέρουσες και προκλητικές «σπαζοκεφαλιές» σχετικά με το τεχνικό επίπεδο, για το πώς το σκηνικό θα μπορεί να ταξιδεύει, να σπίνεται και να λειτουργεί υπό αυτές τις συνθήκες, χωρίς να χάνει την καλλιτεχνική του ποιότητα.

Η κωμωδία μας, οι *Μακρυκωσταίοι* και *Κοντογιώργηδες*, έχει γραφτεί και αναφέρεται, βέβαια, σε μια συγκεκριμένη εποχή, τη δεκαετία του '50 στην Ελλάδα. Διαλέξαμε με τον Λάρκου, κρατώντας βασικές αναφορές της περιόδου, να ξεπεράσουμε το ακριβές στίγμα της εποχής και να δείξουμε έτσι τα διαχρονικά στοιχεία της ιστορίας αυτής. (Αλίμονο, ισχύουν με διάφορους τρόπους ακόμα και σήμερα!) Να χαρίσουμε στον εαυτό μας αλλά και στον θεατή την ελευθερία, με πιο οικείες εικόνες, να παρακολουθήσει τα παθήματα και τα μαθήματα μέσα από το λυτρωτικό γέλιο.

Σημειώσεις για την τέχνη του θεάτρου

Κάρολος Κουν
(1908-1987)

Έλληνας σκηνοθέτης, μία από τις σημαίνουσες φυσιογνωμίες της ελληνικής θεατρικής ζωής του 20ού αιώνα, με πολύσημη συμβολή και δραστηριότητα στο θέατρο εντός και εκτός ελληνικών συνόρων. Καταπίεστηκε από πολύ νωρίς –ως δάσκαλος αγγλικών στο Κολλέγιο Αθηνών– με τη σκηνοθετική τέχνη, καθώς προσέγγισε μαζί με τους μαθητές του έργα των Αριστοφάνη, Σαίξπηρ κ.ά. Το 1933 ίδρυσε τη Λαϊκή Σκηνή, αναζητώντας ένα ποιητικό θέατρο βγαλμένο από την ελληνική λαϊκή ζωή και πραγματικότητα.

Το 1942 εγκαινίασε το Θέατρο Τέχνης, που αποτέλεσε επί πολλά χρόνια μια εστία προώθησης ό,τι καινούργιου υπήρχε στη νεοελληνική και παγκόσμια δραματική γραφή (Καμπανέλλης, Αναγνωστάκης, Μίλερ, Ουίλιαμς, Ιονέσκο κ.ά.), αλλά και ένα σχολείο διδασκαλίας και διαμόρφωσης ενός καλλιτεχνικού δυναμικού που καθόρισε τα θεατρικά πράγματα στην Ελλάδα.

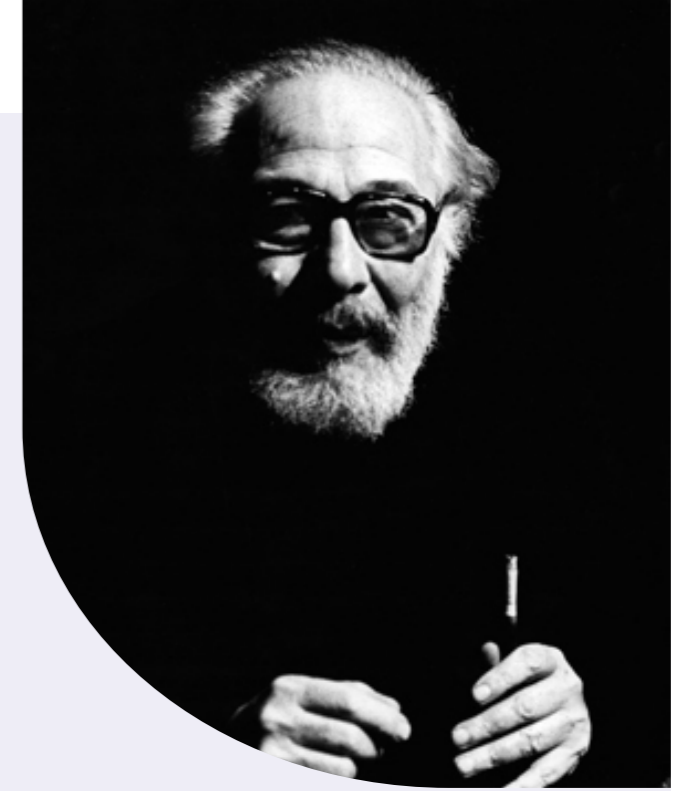
Στο πρόσωπό του διακρίνονται τα χαρακτηριστικά ενός καλλιτέχνη με δραστήριο και αγωνιστικό πνεύμα, ενός παιδαγωγού που με την ευσυνείδητη εργασία του και τη σαφή και στοχευμένη αποστολή του θεάτρου του συνέβαλε δραστικά στη διαμόρφωση του σύγχρονου ελληνικού θεάτρου, αλλά και στην εδραίωση του ρόλου του σκηνοθέτη σε αυτό.

«Το θέατρο, ως μορφή τέχνης, δίνει τη δυνατότητα να συνδεθούμε, να συγκινηθούμε, ν' αγγίξουμε ο ένας τον άλλο, να νιώσουμε μαζί μια αλήθεια. Να γιατί διαλέξαμε το θέατρο σαν μορφή εκδήλωσης του ψυχικού μας κόσμου».

«Για να φτάσουμε να είμαστε καλλιτέχνες άξιοι της αποστολής μας, πρέπει πρώτα να φτιάξουμε τον εσωτερικό μας κόσμο, πρέπει να πλουτίσουμε τους εαυτούς μας και να αποβάλουμε τις φτύνες που ο καθένας μας σέρνει πίσω του».

Τα αποσπάσματα έχουν αντληθεί από:

Πλάτων Μαυρομούστακος (επιμ.), Κάρολος Κουν: Οι παραστάσεις, Μουσείο Μπενάκη, Αθήνα 2008.

«Πίστευα ότι η τέχνη δεν είναι η πιστή, φωτογραφική απεικόνιση της εξωτερικής ζωής, αλλά η ζωή όπως την αισθάνεται με το δικό του εσωτερικό μάτι, περασμένη μέσα από τα φίλτρα των συναισθημάτων του, ο καλλιτέχνης. Το ίδιο πιστεύω και τώρα».

«Όπως ο αθλητής που τρέχει τα 100 κάνει δίαιτα στο σώμα του, έτσι και ο ηθοποιός που ερμηνεύει έναν μεγάλο ρόλο πρέπει να κάνει δίαιτα στην ψυχή του».

«Πιστεύω πως ο καλλιτέχνης οφείλει να εξετάζει προσεκτικά την έξω πραγματικότητα, να τη μελετά, να εξασκείται άρτια τεχνικά στο πώς θα την αποδώσει καλύτερα, αλλά να μην ξεχνά ποτέ ότι ο τελικός σκοπός του δεν είναι αυτός, δηλαδή να αντιγράψει απλώς τη δημιουργία της φύσης, αλλά τι νόημα της δίνει αυτός, ο άνθρωπος, οδηγημένος απ' την ποιητική και φιλοσοφική του αντίληψη της ζωής, από το μυαλό του, το αίμα του, την ψυχή του».

«Για να δώσουμε μια αισθητική συγκίνηση σήμερα, πρέπει να ανατρέξουμε σε νέες μορφές, σε σύγχρονα μέσα έκφρασης, βγαλμένα από τις ανάγκες της εσωτερικής και εξωτερικής μας πραγματικότητας».

«[...] μπορεί το γράψιμο ενός συγγραφέα να είναι πολύ ωραίο, πολύ ποιητικό, ή να έχει μεγάλη πνευματικότητα, για να γίνει όμως θέατρο πρέπει να υπάρξει απαραίτητα αυτή η μαγεία, η οποία διαμορφώνεται και αναμορφώνεται κάθε τόσο, ανάλογα με τις εποχές».

«Και το ωραίο και το μη ωραίο είναι πηγές πλούσιες για έναν θεατρικό συγγραφέα, αρκεί το βίωμα που μεταφέρεται να είναι γνήσιο».

Τα νέα του ΘΟΚ

ΠΩΛΗΤΗΡΙΟ ΘΟΚ

Στο φουαζέ του Θεάτρου ΘΟΚ λειτουργεί εδώ και τρεις μήνες το πωλητήριο του Οργανισμού, σε μια προσπάθεια να προσφέρει στους θεατές του αναμνηστική ύλη από τον κόσμο του θεάτρου. Εκεί θα βρείτε αντικείμενα εμπνευσμένα από τις παραγωγές του, και ιδιαίτερα από τις καλλιτεχνικές δημιουργίες των σκηνογράφων-ενδυματολόγων τους, αφίσες, παλιά και νέα προγράμματα από παραστάσεις του, ειδικές εκδόσεις για την ιστορία του κυπριακού θεάτρου, καθώς και χρηστικά αντικείμενα για μεγάλους και μικρούς θεατές. Το πωλητήριο λειτουργεί στο Θέατρο ΘΟΚ τις ημέρες των παραστάσεων, πριν από την έναρξή τους και μέχρι τη λήξη τους.

ΑΚΡΟΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΤΗΣ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2022-2023

Για τις ανάγκες συμπλήρωσης των διανομών των έργων *Τρεις αδελφές* του Άντον Τσέχωφ, το οποίο θα ανέβει σε

σκηνοθεσία Αθηνάς Κάσιου, *Ποιος φοβάται τη Βιρτζίνια Γουλφ;* του Έντουαρντ Άλμπι, το οποίο θα ανέβει σε σκηνοθεσία Ανδρέα Αραούζου, και *Ο γύρος του κόσμου σε 80 μέρες* του Ιούλιου Βερν, το οποίο θα ανέβει σε σκηνοθεσία Μάριου Κακουλλή και διασκευή Άνδρης Θεοδότου, ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου καλεί σε ακρόαση επαγγελματίες ηθοποιούς, απόφοιτους δραματικών σχολών. Συγκεκριμένα:

Τρεις αδελφές

— Καλούνται σε ακρόαση άντρες επαγγελματίες ηθοποιοί, απόφοιτοι δραματικών σχολών, σκηνικής ηλικίας από 20 έως 30 ετών.

— Οι ακροάσεις θα πραγματοποιηθούν στο Θέατρο Αποθήκες ΘΟΚ την Τετάρτη 11 Μαΐου 2022 και την Πέμπτη 12 Μαΐου 2022.

— Αποστολή βιογραφικού σημειώματος, μαζί με μία πρόσφατη φωτογραφία, στο dramaturg@thoc.org.cy μέχρι τη Δευτέρα 2 Μαΐου 2022, ώρα 12:00 π.μ.

Ποιος φοβάται τη Βιρτζίνια Γουλφ;

— Καλούνται σε ακρόαση επαγγελματίες ηθοποιοί, απόφοιτοι δραματικών σχολών, σκηνικής ηλικίας από 20 έως 35 ετών, για τους ρόλους της Χάνυ (26 ετών) και του Νικ (30 ετών).

— Οι ακροάσεις θα πραγματοποιηθούν στο Κτίριο ΘΟΚ τη Δευτέρα 16 Μαΐου 2022 και την Τρίτη 17 Μαΐου 2022.

— Αποστολή βιογραφικού σημειώματος, μαζί με μία πρόσφατη φωτογραφία, στο dramaturg@thoc.org.cy μέχρι την Πέμπτη 5 Μαΐου 2022, ώρα 12:00 π.μ.

Ο γύρος του κόσμου σε 80 μέρες

— Καλούνται σε ακρόαση επαγγελματίες ηθοποιοί, ανεξαρτήτως φύλου, απόφοιτοι δραματικών σχολών, σκηνικής ηλικίας από 18 έως 35 ετών.

— Οι ακροάσεις θα πραγματοποιηθούν στο Κτίριο ΘΟΚ την Παρασκευή 3 Ιουνίου 2022, το Σάββατο 4 Ιουνίου 2022 και την Κυριακή 5 Ιουνίου 2022.

— Αποστολή βιογραφικού σημειώματος, μαζί με μία πρόσφατη φωτογραφία, στο dramaturg@thoc.org.cy μέχρι την Πέμπτη 19 Μαΐου 2022.

Η επιλογή των ατόμων που θα συμμετάσχουν στην ακρόαση θα γίνει από τη σκηνοθέτρια και τους δύο σκηνοθέτες των αντίστοιχων παραστάσεων. Για περισσότερες πληροφορίες επισκεφτείτε την ιστοσελίδα του ΘΟΚ (www.thoc.org.cy).

YOUNG EUROPE IV

Ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου, ως μέλος της Συνόδου των Θεάτρων της Ευρώπης (ETC), συμμετέχει για τρίτη φορά στο φιλόδοξο και δραστήριο ευρωπαϊκό πρόγραμμα καλλιτεχνικής εκπαίδευσης και δημιουργίας Young

Europe, το οποίο ξεκίνησε το 2008 με στόχο τη συγγραφή θεατρικών έργων για εφήβους και τη σκηνική τους πραγμάτωση τόσο στο σχολικό περιβάλλον όσο και στα θέατρα.

Σε κάθε διοργάνωση, έως και δέκα θέατρα από όλη την Ευρώπη συνεργάζονται για να συνδημιουργήσουν πρωτότυπα έργα που ξεπερνούν εθνικά, πολιτιστικά και γλωσσικά εμπόδια.

Έπειτα από τρεις επιτυχημένες εκδόσεις του προγράμματος, η τέταρτη έκδοση σκηνώνει αυλαία στις 17 Μαΐου 2022 στην Πράγα, στο πλαίσιο του Διεθνούς Θεατρικού Συνεδρίου της Συνόδου με θέμα "Diver-cities & Diverse Theatre for Europe's local communities", και εστιάζει στις μη κυρίαρχες φωνές στις κοινωνίες μας, σε ιστορίες που δεν λέγονται ή θα μπορούσαν να λέγονται συχνότερα.

Συμμετέχουν επτά θέατρα: SNG Nova Gorica (Σλοβενία), Badisches Staatstheater Karlsruhe (Γερμανία), Slovak National Drama Theatre (Σλοβακία), Belarus Free Theatre (Λευκορωσία), De Toneelmakerij (Ολλανδία), Teatru Malta (Μάλτα) και Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου. Συνεργάτιδα-συγγραφέας του ΘΟΚ είναι η Ζωή Αποστολίδου.

Πρόγραμμα PLAY #5 – PLAY again! Εργαστήριο δημιουργικής γραφής

Ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου και το Κυπριακό Κέντρο Διεθνούς Ινστιτούτου Θεάτρου, μεριμνώντας για την ανάπτυξη της εγχώριας δραματουργίας και την καλλιέργεια όσων επιθυμούν να εμπλουτίσουν τις γνώσεις τους, ανακοινώνουν την από κοινού διοργάνωση του υβριδικού εργαστηρίου δημιουργικής γραφής «Ένα βότσαλο στη λίμνη», με εισηγητές τον σκηνοθέτη Τάκη Τζαμαργιά και τη θεατρολόγο Ειρήνη Μουντράκη.

Το εργαστήριο, το οποίο εντάσσεται στο πλαίσιο του Προγράμματος PLAY #5 – PLAY again! και απευθύνεται σε άτομα που ασχολούνται ήδη ή ενδιαφέρονται να εξοικειωθούν με τη θεατρική γραφή, θα πραγματοποιηθεί σε τέσσερα μέρη, ως εξής:

• Διαδικτυακή συνάντηση (28 & 29 Μαΐου 2022)

Μέρος Α': Σάββατο, 28 Μαΐου | 11:00-14:00

Μέρος Β': Κυριακή, 29 Μαΐου | 11:00-14:00

• Διά ζώσης συνάντηση (18 & 19 Ιουνίου 2022)

Θέατρο ΘΟΚ

• Κεντρική Σκηνή, Αίθουσα *Εύης Γαβριηλίδης*

Μέρος Γ': Σάββατο 18 Ιουνίου | 10:30-17:00

Μέρος Δ': Κυριακή, 19 Ιουνίου | 10:30-17:00

Απαραίτητη προϋπόθεση για συμμετοχή αποτελεί η παρακολούθηση και των τεσσάρων μερών του εργαστηρίου.

Πληροφορίες:

(α) Περιορισμένος αριθμός θέσεων.

(β) Απαραίτητη η **δήλωση ενδιαφέροντος συμμετοχής στο εργαστήριο έως τις 20 Μαΐου 2022**, στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@ccoiti.org.cy, με την υποβολή σύντομου βιογραφικού σημειώματος.

(γ) Οι συμμετέχοντες που θα επιλεγούν, θα λάβουν ενημέρωση έως τις 24 Μαΐου 2022.

(δ) Η συμμετοχή στο εργαστήριο είναι ΔΩΡΕΑΝ.

(ε) Για πληροφορίες, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να απευθύνονται είτε ηλεκτρονικά στο info@ccoiti.org.cy, είτε τηλεφωνικά στο 22674920 (Δευτέρα – Παρασκευή, 9:00 – 17:00).

Περιγραφή σεμιναρίου

Το δραματικό κείμενο διαθέτει θεατρικότητα η οποία ενυπάρχει σε αυτό, αλλά απαιτεί τη διαμεσολάβηση του σκηνοθέτη και της δημιουργικής του ομάδας, μετατρέποντας το γραπτό κείμενο σε εικόνα.

• Το δραματικό κείμενο έχει συνδυαστικό χαρακτήρα, δηλαδή δλώνει κάτι παράλληλα με τη σκηνική εικόνα.

• Για να αναπαρασταθεί σκηνικά, δηλαδή να συντεθεί η θεατρικότητα, απαιτούνται εξωτερικά και εσωτερικά στοιχεία.

Το εργαστήριο επικεντρώνεται στους κώδικες του δράματος και του θεάτρου ως προϋπόθεση για την παραγωγή δραματικού λόγου. Με βάση μορφολογικά, δομικά, υφολογικά χαρακτηριστικά, οι συμμετέχοντες θα δοκιμαστούν σε μικρά κείμενα προκειμένου να οδηγηθούν σε πιο ολοκληρωμένες συνθέσεις.

Ταυτόχρονα, μια σειρά βασικών ερωτήσεων θα τεθεί στο εργαστήριο:

- Τι είναι έμπνευση και πώς αυτή γίνεται τέχνη;
- Τι μπορεί να μας εμπνεύσει γύρω μας; Τι μπορεί να είναι μια ιδέα εκκίνησης;
- Τι διαφορά έχει το θεατρικό κείμενο από τα άλλα;
- Ποια είναι η δομή του;
- Πώς οδηγούμαστε από τη μία σκηνή στην επόμενη;
- Ποιες είναι οι συμβάσεις του;
- Πώς το παρόν γίνεται διαχρονικό;
- Γιατί χρειάζεται η σύγκρουση;

Μέσα από συγκεκριμένες ασκήσεις οι συμμετέχοντες θα πειραματιστούν και θα αναπτύξουν αντίστοιχες δεξιότητες.

Food for ΘΟΚ

Δώστε μας feedback!

Στείλτε μας προσωπικό μήνυμα (μέχρι 100 λέξεις) στο Facebook ή στο Instagram και μοιραστείτε μαζί μας τις εντυπώσεις που σας άφησε κάποια παραγωγή ή κάποια άλλη δράση/εκδήλωση του ΘΟΚ.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Αντιγόνη Παπαφιλιππου

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Φλωρεντία Σάββα

ΜΕΛΗ

Ξενακης Κυριακίδης

Γιώργος Λαΐζου

Έλενα Μεγαλέμου-Τριανταφυλλίδη

Χριστίνα Μυλωνά-Παρπαρίνου

Ευανθία Σάββα

Θεοδώρα Σάββα

Χρυσάιμιλη Ψηλογένη

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Σάββας Κυριακίδης

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ, ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ

Λογιστής

Σάββας Χαραλάμπους

Ροδούλα Φιλίππου

Φωτεινή Κουρσάρη

Αθηνά Χατζηιωακείμ

Άντρη Χατζηπαπαναγιώτου

ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Υπεύθυνη Λειτουργός

Μαρίνα Μαλένη

Νίκη Μουρουζή

ΤΜΗΜΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ/

ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Υπεύθυνη Λειτουργός

Μαρία Ευσταθίου

Άνδρη Διαμαντίδου

ΤΜΗΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΝ ΚΑΙ

ΠΕΡΙΟΔΕΙΩΝ

Υπεύθυνη Λειτουργός

Μάγδα Μακάρ

ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΟΣ

Κυριακή Αργυρού

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Υπεύθυνη Λειτουργός

Θέμις Σώζου-Προδρόμου

Μαρία Σταφυλάρη-Κυριάκου

Χρύσω Αλεξάνδρου

Ιδιαίτερα Διευθυντή

Ειρήνη Αναστασία

ΤΑΜΕΙΟ

Γεωργία Κωνσταντίνου

Κωνσταντίνα Σάββα

ΑΠΟΘΗΚΕΣ

Φώτης Μύθιλλος

Μαρία Σαράντη

ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΤΙΡΙΟΥ

Κωνσταντίνος Κωνσταντίνου

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

Πέτρος Κουλέρμος

Ελένη Ζαφείρη

ΒΟΗΘΗΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Έλενα Ανδρέου-Σεβαστίδου

Χριστίνα Φιλίππου

Ηλιάννα Φλωρίδου

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Τεχνικός Προϊστάμενος/

Συντονιστής

Χάρης Καυκαρίδης

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Υπεύθυνος Εργαστηρίου

Κατασκευής Σκηνικών

Ιωάννης Χριστοδούλου

Ανώτερος Τεχνικός

Πέτρος Λουκά

Μηχανικοί Σκηνής

Μάριος Καραγωγέας

Λύσανδρος Λυσάνδρου

Δώρος Τσολάκης

Χριστάκης Παναγή

Μιχάλης Σταύρου

Μενέλαος Μενελάου

Αντρέας Αντρέου

ΤΜΗΜΑ ΣΚΗΝΩΝ

Διευθυντής Σκηνής

Αχιλλέας Αχιλλέως

Βοηθός Διευθυντής Σκηνής

Κυριάκος Σάββα

Βοηθοί Σκηνής / Υπεύθυνοι

Δοκιμής και Παράστασης

Μαρία Χαραλάμπους

Κώστας Μενοίκου

Χάρης Ιωάννου

ΤΜΗΜΑ ΦΩΤΙΣΜΟΥ

Ανώτερος Φωτιστής

Γεώργιος Κουκουμάς

Σταύρος Ευλαμπίου

Σταύρος Τάρταρης

ΤΜΗΜΑ ΗΧΟΥ

Γιώργος Χριστοφύ

Στράτος Σταμάτης

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΣ

Σπύρος Ιωαννίδης

ΑΜΠΙΓΕΣ

Μηλίτσα Βικτωρος

Μαρία Ορφανίδου-Χαραλάμπους

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ ΡΑΠΤΙΚΗΣ

Κωνσταντία Γερολεμίδου

Άννα Κύζα

ΘΥΡΩΡΟΙ/ΤΑΞΙΘΕΣΙΑ

Υπεύθυνη Υποδοχής

Φαίη Αρότη

Στέλλα Ανδρέου-Χριστοδούλου

Παναγιώτα Αντωνίου

Ρίτα Αχιλλέως

Στέφανος Γιάλλουρος

Νατάσα Ζήσιμου

Αργυρή Ηλία

Μαρία Ιωάννου

Χριστίνα Κάσια

Χαρά Λαμπή

Γεωργία Μανελίδου

Τόνια Μαντοβάνη

Ραφαέλλα Νεοφύτου

Θέμις Νικολάου

Γκλόρια Παναγίδου

Άντρη Σκουφαρίδου

Μαρία Τρικούππη

Κατερίνα Φαρμακίδου

Κωνσταντίνα Χαραλαμπίδου

Γενικές Πληροφορίες

ΘΕΑΤΡΟ ΘΟΚ

Κεντρική Σκηνή

Νέα Σκηνή

Σκηνή 018

Ταμείο

Γρηγόρη Αυξεντίου 9

1096 Λευκωσία

Γραφεία:

22864300

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ

ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ ΘΟΚ

ΜΑΚΡΥΚΩΣΤΑΙΟΙ

ΚΑΙ ΚΟΝΤΟΓΙΩΡΓΗΔΕΣ

€12 / €6*

ΟΙΔΙΠΟΥΣ ΤΥΡΑΝΝΟΣ

€17 / €8*

*Μειωμένο εισιτήριο ισχύει για: τη Σκηνή 018 (παιδιά και γονείς), ανέργους, συνταξιούχους, πολύτεκνους με την επίδειξη του αντίστοιχου αποδεικτικού εγγράφου, άτομα κάτω των 25 ετών με την επίδειξη πολιτικής ταυτότητας

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ / ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ

Λευκωσία: Ταμείο Θεάτρου ΘΟΚ, τηλ. 77772717

(Τρίτη-Σάββατο 10:00-13:30 & 16:00-18:00),

και ηλεκτρονικά στη σελίδα www.thoc.org.cy

Λεμεσός: Ταμείο Θεάτρου Ριάλτο, τηλ. 77777745

(Δευτέρα-Παρασκευή 10:00-13:00, 17:00-19:00,

Σάββατο 10:00-13:00), και ηλεκτρονικά στη σελίδα www.rialto.com.cy

Ταμείο Δημοτικού Κηποθεάτρου «Μάριος Τόκας», τηλ. 25582268

(Δευτέρα-Παρασκευή 16:00-19:00),

και ηλεκτρονικά στη σελίδα www.tickethour.com.cy

Λάρνακα, Πάφος, Σωτήρα:

Ηλεκτρονικά στη σελίδα www.thoc.org.cy

ΘΕΑΤΡΟ ΑΠΟΘΗΚΕΣ

Κάμπου 29

2030 Στρόβολος, Λευκωσία

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΘΟΚ

€50 1 άτομο

€75 2 άτομα

Ισχύουν για όλες τις παραγωγές

του ΘΟΚ πλην της Σκηνής 018.

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

PIK ΘΕΣΜΙΚΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

ΠΟΛΙΤΗΣ **Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ**

